

Criteris Marc per a la constitució de la Junta Directiva del Cercle per al Coneixement

Període Junta setembre 2004 – setembre 2007.

Antoni Garrell i Guiu

Agost'04.

Versió 1.5

Document d'ús intern i reservat al associats del Cercle.

CONTINGUT:

- 1.- Consideracions sobre el CERCLE PER AL CONEIXEMENT.
 - 2.- Consideració sobre EL CAMPS D'ACTUACIÓ / ACTIVITAT DEL CERCLE.
 - 3.- Consideració sobre les propostes del Cercle: l'equilibri entre les de propòsits específic i les d'actuació global
 - 3.- Consideració sobre La gestió del coneixement del CERCLE.
 - 4.- Consideracions sobre actuacions en sectors i agents claus. Més enllà dels àmbits.
 - 5.- Criteris composició i funcionament de la Junta.
- Annex-1, Consideracions sobre La Societat Civil.
- Annex-2, La Societat de la Informació.
- Annex-3, Caracterització dels Pols d'Innovació Mundial (o parcs del coneixement).
- Annex-4, Caracterització de l'entorn i mapes conceptuals dels continguts dels àmbits.

Al setembre de 2001, un any i mig després de les primeres reunions i debats, es constituïa oficialment l'Associació *Cercle per al Coneixement* per iniciativa de 17 persones¹ i es configurava la primera junta directiva². Tres anys, després unes 150 persones configuren el Cercle i s'ha desenvolupat una important i significativa tasca mercès a l'esforç dels seus associats desenvolupat en el si dels cinc àmbits³ que vertebraven les activitats. Així mateix a desembre 2003 s'escripturà, davant de notari, *la Fundació⁴ Cercle per al Coneixement*, esdevenint operativa la passada primavera, actualment es troba a punt d'iniciar les seves actuacions.

Culminat el primer trienni, es compleix el mandat de l'actual junta directiva, és voluntat de la mateixa donar pas a una nova junta que, a partir dels resultats obtinguts, afronti amb compromís renovat el creixement del Cercle i una clara política d'obertura i cooperació per esdevenir referent quant al impuls de la Societat del Coneixement a Catalunya, en el si de l'Estat i en el marc de la Unió Europea.

El present document de treball té per objectiu establir els criteris marc per a la constitució de la Junta Directiva del Cercle per al Coneixement per el període setembre 2004, setembre 2007, d'acord a les directrius sorgides de l'actual Junta Directiva establertes en reunió de juliol 2004, i de les opinions i suggeriments rebuts d'un nombre significatiu d'associats, conseqüentment té per finalitat compartir els plantejaments i propostes a tots els associats, i a la vegada facilitar la tasca i assumpció de responsabilitat a les persones que han d'assumir-la en el si de la nova junta.

Juliol 2004.
Secretaria General.

¹ Antoni Farrés, Antoni Garrell, Pere Monràs, Joaquim Català, Maribel Munuera, Xavier Carol, Rafael Suñol, Anna Pascual, Santiago Sarda, Xavier Ventura, Eusebi Puyalto, Javier Derqui, David Portes, Antoni Bertran, Joan Diaz, i Juan José Pérez, amb el suport de Ramon Vallbé. Tots disset esdevingueren socis fundadors del Cercle.

² Pere Monràs i Viñas: *President*; Antoni Garrell i Guiu: *Secretari General*; Santiago sarda i Argilagós: *Tresorer*; Antoni Farrés i Sabater: *vocal*; Xavier Ventura i Pons: *vocal*; Joaquim Català i Vilalta: *vocal*.

³ Els àmbits han estat impulsats per diversos associats que han assumit la coordinació dels mateixos al llarg de diversos períodes d'aquest primer trienni: **Formació i Cultura**: Maribel Munera/Javier Derqui/Núria Aymerich/ /Gemma Segura/Enric Canela. **Qualitat de Vida i Benestar**: Eusebi Puyalto i Xavier Ventura/Jaume Cabre i Juan Josep Pérez; **Empreses**: Rafael Suñol i Joaquim Català/ Josep Morell i Joaquim Català/ Rodolfo Fernández i Albert Pelach; **Infraestructures i Sistemes de Telecomunicació**: Josep Pallarès/Maria Sánchez, **Ciència/Tecnologia i Disseny**: Ramon Sanguesa/Juan José Villanueva/Alberto Sanfeliu.

⁴ Constituïda per iniciativa de l'Associació Cercle per al Coneixement, iniciativa a la que s'adheriren en l'acte fundacional els associats Antoni Garrell, Marc Monràs, Pere Monràs, Albert Oriol, Santiago Sarda. . Tots ells esdevingueren, conjuntament amb l'Associació Cercle per al Coneixement, patrons fundadors de la Fundació,

1.- CONSIDERACIONS sobre el CERCLE PER AL CONEIXEMENT.

El Cercle per al Coneixement sorgeix a la tardor del 2001, amb la voluntat de treballar, des de la Societat Civil⁵, per fomentar i esperonar, conjuntament amb el Mercat i l'Administració, la consecució dels reptes⁶ que afronten les societats prosperes en el si de la Societat del Coneixement⁷. Els membres del Cercle per al Coneixement actuen com a 'societat civil', entenent aquesta com a aquella part de l'àmbit privat l'activitat del qual no té ànim lucratiu, fent-ho amb el ple convenciment, que només amb l'adequat equilibri entre els tres components Societat Civil, Administracions i Mercat, que configuren tota societat, el desenvolupament humà és possible.

L'Associació Cercle per al Coneixement recolzà la seva constitució en tres assumpcions:

- ◆ La humanitat es troba a l'inici d'una nova etapa amb un ecosistema radicalment diferent al que ens han educat i desenvolupat. El futur serà el que la iniciativa humana configuri.
- ◆ La necessitat de què les organitzacions socials siguin intergeneracionals, multisectorials, obertes al debat i amb voluntat de col·laborar en la construcció del futur pensant en un context Universal, actuant i influïent Localment i incidint Globalment.

⁵ Veure **annex 1**

⁶ Els reptes de les societats prosperes, del document CperC La Societat del Coneixement.

1. L'Educació dels seus ciutadans i en especial dels més joves. Educació entesa en el sentit més ampli del seu significat: *adquirir la capacitat intel·lectual que possibilita "aprendre a aprendre i desaprendre" al llarg de tota la vida. Tot assumint que si la formació és cara, la ignorància ho és molt més.*
2. L'ajustament dels elements productius als nous models d'organització en xarxa per adquirir la capacitat d'arribar als mercats globals amb productes diferencials i d'alt valor afegit. Els models d'organització nodals basats en equips multidisciplinars i complicitats intersectorials col·laboració) transversals és el camí per assolir alt valor afegit.
3. La integració en les xarxes de coneixements i innovació mundials com un node de generació de valor qualificat. Xarxes que només integren als nodes que aporten, a la totalitat de la xarxa, elements de referència quant a la investigació, producció i innovació, i que permeten convertir la innovació en PIB.
4. L'establiment de polítiques encaminades a preservar la qualitat de vida i el benestar dels ciutadans, tenint especial cura de la salut dels més grans, el foment de la cultura, l'exercici de la llibertat d'elecció dels joves, l'equilibri de l'ecosistema que ens acull i les actuacions que impedeixin la fractura social i l'exclusió del progrés per motius generacionals, culturals o geogràfics. La cohesió social és la plataforma insubstituïble per al progrés.

⁷ Veure **annex 2**

- ◆ La construcció del futur exigeix, fugint de la crítica, aportar idees en base al contrast i el debat, l'avaluació d'alternatives, i la conversió de l'opinió en coneixement i iniciatives⁸.

Al llarg d'aquest primers 3 anys, el Cercle, ha organitzat la seva activitat en cinc àmbits:

- ◆ D'Infraestructures i Sistemes de Telecomunicació: com a pilars en què es fonamenta la Societat del Coneixement. Només amb bones infraestructures, tecnològiques i físiques, l'existència en un món globalitzat és possible.
- ◆ Formació i Cultura element nuclear en la creació del Futur al fomentar i potenciar el coneixement, 'primera matèria' de la nova societat.
- ◆ Empreses: elements bàsics en la generació de valor tot reforçant les aliances, (cooperar per competir), entre empreses per assolir les fortaleses que possibiliten la competitivitat i la innovació.
- ◆ Qualitat de Vida i benestar, una oportunitat en el desenvolupament humà tot assumint que són valors subjectius en un context global multicultural i heterogeni.
- ◆ Ciència i Tecnologia i Disseny: triada bàsica per a les societats prosperes quant a generació de valor.

Àmbits que ha permès al Cercle consolidar-se com una organització independent, sostinguda per les quotes dels seus associats, -o altres aportacions dels mateixos-, capaç de generar propostes, -sustentades en anàlisis rigoroses efectuades pels membres del Cercle-, i desenvolupar activitats per al foment i desenvolupament del coneixement i l'opinió entre els seus associats.

Es pot afirmar, que dels tres trets fundacionals que es volien, al 2001, que caracteritzés al Cercle: Independència, capacitat de generar de propostes i activitats, i incidència social, els dos primers han estat assolits i caracteritzen el Cercle. Quant al tercer, si bé s'ha iniciat el camí resta molt per fer.

El trienni 2004-2007, hauria de representar la consolidació de les fites assolides, tot possibilitant la consecució plena dels objectius del Cercle. Per aquest motiu cal obrir-se molt més (desenvolupant activitats obertes al públic en general i, a ésser possible amb cooperació amb altres agents econòmics i socials), actuar amb complicitat amb els agents claus per al desenvolupament i el progrés del país, esdevenir un interlocutor reconegut i permanent amb les Administracions i els agents econòmics i socials, ampliar les activitats per tot el territori català, disposar del recurs per dotar-se d'una mínima però eficaç i eficient estructura, incrementar el nombre d'associats, establir

⁸ La constitució de la Fundació al desembre de 2003, d'acord al criteri establert en l'acte fundacional de l'associació al 2001, és una eina clau per al desenvolupament d'iniciatives específiques sense que aquest fet impliqui esdevenir 'mercat'

relacions estables de cooperació amb organitzacions similars d'arreu, potenciar la Fundació Cercle per al Coneixement, -assolit un funcionament sincrònic i simbiòtic entre associació i Fundació-, tant per finançar les activitats del Cercle com per desenvolupar projectes cabdals per afrontar els reptes de les societats prosperes, fonamentar l'emissió d'opinió a partir de la publicació sistemàtica del grau d'avenç i posicionament internacional del país en funció dels indicadors característics de les societats prosperes⁹.

La consecució dels objectius, requereix fonamentalment disposar d'una junta 'compromesa', 'ambiciosa' amb els objectius, i 'disposada' a convertir el Cercle en l'element de referència quant a la Societat Civil Catalana. La junta del Cercle hauria d'estar formada per persones que des de la seva posició com cuitada i relacions personals possibilitin recuperar l'esperit que caracteritzava la societat civil al nostre país, i la segueix caracteritzant en altres indrets d'Europa, ara en el si de la nova cultura¹⁰ derivada de la Societat del Coneixement. Unes actuacions que tenen per finalitat treballar per un país possible i pròsper per a la propera generació: la dels nostres fills.

Si les empreses se centren en objectius i resultats trimestrals, per a la seva cotització en borsa o anuals quant a rendibilitat i creixement, si les Administracions planifiquen les seves actuacions d'acord als períodes i ritmes electorals, la societat civil ha de centrar-se en propostes i actuacions a llarg termini, aquelles que per la immediatesa de la consecució dels resultats són usualment ajornades ja que no aporten vots en les confrontacions electorals o beneficis al compte anual de resultats de les empreses. Iniciatives i polítiques que solament són desenvolupades quan els fets han esdevingut insostenibles i evidenciat els 'mals' de la seva no execució. Les propostes i la visió a llarg, no poden fer oblidar que el Cercle ha de mantenir-se en 'permanent vigília' amb la finalitat d'emetre opinió sobre els fets i successos que es presenten i que requereixen un posicionament clar davant de la societat.

Propostes d'actuació i d'iniciatives, que han de plantejar-se en un context global i molt especialment assumint els desafiaments i oportunitats de la Unió Europea ja que en ella es desenvoluparà el progrés de les properes generacions. Treballar a Catalunya, però també a Espanya i Europa hauria d'ésser l'objectiu del Cercle a llarg termini i consegüentment guiar els nostres propers passos.

⁹ Indicadors de seguiment i evolució de les societats prosperes en el si de la Societat del Coneixement. Indicadors objectius sintetitzats pel Cercle, en base a informacions públiques emeses per organitzacions públiques i privades.

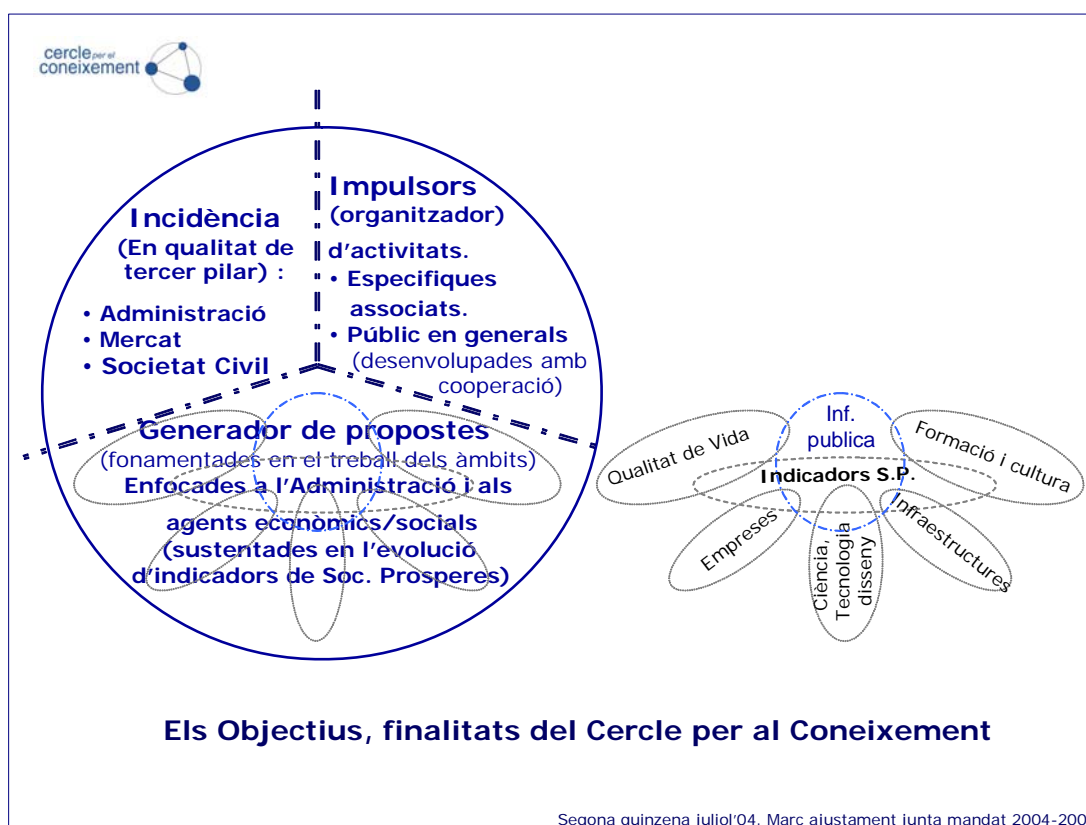
¹⁰ "..... No és sols un exercici intel·lectual, si no que es imprescindible repensar i reaprendre nous comportaments que siguin referents de aquesta nova cultura. No en hi ha prou amb parlar del que pot venir si no s'exemplifica el que toca demostrar: que els estils de vida de la societat industrial poden superar-se per a benefici del desenvolupament personal i professional en forma integrada" **Pere Monràs juny 2004, reunió Patronat Fundació Cercle per al Coneixement.**

2.- Consideració sobre EI CAMPS D'ACTUACIÓ / ACTIVITAT DEL CERCLE

El Cercle per al Coneixement, d'acord als seus objectius fundacionals, centra la seva activitat en tres camps:

1. **Incidència**, en quant a societat civil sobre els altres dos pilars que configuren les societats o col·lectius humans: Administració i Mercat.
2. **Generador de propostes**, fonamentades en les aportacions dels seus associats a través dels àmbits de foment i desenvolupament d'opinió i saber, destinades a la societat en general i a l'Administració en particular com a elements claus en abordar les polítiques que possibiliten el desenvolupament i el progrés. Les

propostes són abordades d'acord als desafiament a mig i llarg termini de les societats prosperes i per aquest motiu cal enquadrar-les amb un marc d'objectivació i d'inqüestionabilitat tot valorant els impactes¹¹ de la 'no' execució. Propostes a llarg, que han d'ésser compatibles amb l'emissió i posicionament sobre les problemàtiques que requereixen actuacions a curt i sobre les quals s'hauria de prendre posició pública.

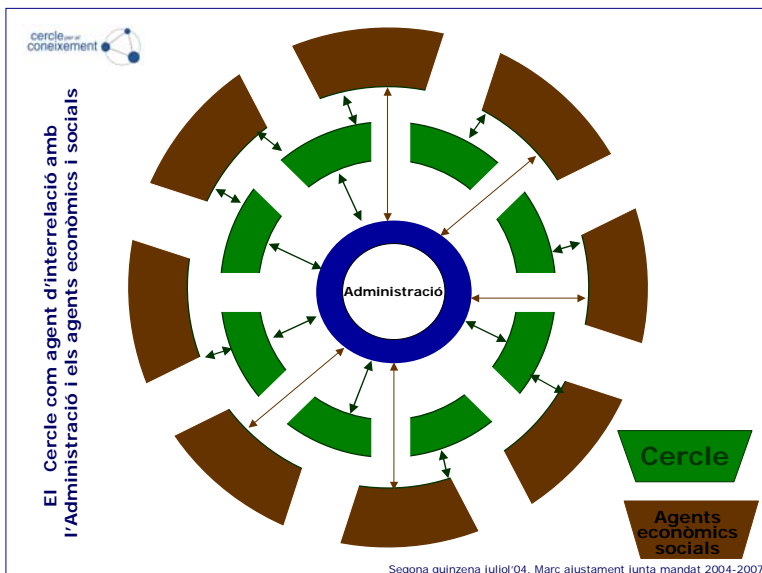
¹¹ En la línia de 'valorar els impactes de les propostes dels Cercle o en el seus cas les relatives a la no execució' el Cercle hauria d'incrementar la presència en el mateix de persones de l'àmbit econòmic, així com persones de l'àmbit legislatiu per reforçar la capacitat de proposar modificacions en aquest camp.

3. **Impulsor, organitzador, d'activitats específiques de divulgació**, generació d'opinió i d'interrelació tant entre els associats com entre el públic en general, desenvolupades en un marc de sintonia i de cooperació amb altres agents econòmics i socials. Emfasitzant les actuacions en un context d'internacionalització creixent en el marc de la U.E. dels 25, no defugint, a la vegada, del nostre rol dins de l'Estat Espanyol.

Hauria d'ésser objectiu de la junta per el trienni setembre 2004 - setembre 2007, avançar en els tres camps d'activitat, però fent un especial èmfasis en el vessant d'actuació de 'portes en fora', per incrementar la potencia del Cercle quant a **incidència, i impuls d'activitats referents**, efectuant-ho amb criteris de cooperació, i obertura a associacions i organitzacions que persegueixen objectius propers o coincidents. Un element capdal per assolir aquest objectius pot ésser endegar la confecció i publicació sistemàtica dels indicadors¹² d'avenç en relació a les Societats Prosperes (S.P.) en totes els seus vessants, fugint de les visions parcials o fragmentades. En aquesta línia el Cercle hauria de tenir la capacitat de síntesi i credibilitat quant a independència i rigor per a la confecció dels indicadors basats en les informacions públiques emeses periòdicament per altres organitzacions i institucions.

En aquesta línia, cal assumir les actuacions requerides per col·locar el Cercle, a mig

termini, com un element clau en la interlocució permanent en, qualitat de societat civil, amb l'Administració i els agents socials, una relació basada en l'honestedat i lleialtat, però també en criteris de transparència, independència, rigor i objectivitat.

¹² I.S.P.: Indicadors de Societats Prosperes

3.- Consideració sobre les propostes del Cercle: l'equilibri entre les de propòsits específic i les d'actuació global

Quant a les propostes del Cercle cal contextualitzar-les en un doble vessant, el primer és el relatiu a propostes de propòsit específic arrelades en problemàtiques concretes o associades a polítiques o actuacions sectorials a curt (centrar-se en aspectes concrets fixant-se objectius clars a curt i mig termini, el 'Coneixement' és massa' general ambigu, en la línia de les propostes descrites en els documents de treball dels àmbits), i el segon correspon a actuacions encaminades a establir polítiques i marcs d'actuació globals que tenen per finalitat afrontar els reptes que és presenten en les societats prosperes en el camí de transició de la 'Societat Industrial' a la 'Societat del Coneixement'. En aquest context, el Cercle analitzà, al llarg del primer semestre de 2002, les àrees geogràfiques del món on es concentrava la generació més alta de progrés i de coneixement identificant les característiques comuns¹³ i polítiques endegades en les mateixes, tot avaluant els paràmetres característics identificats amb els valors catalans, els resultats obtinguts es recolliren en el document primer del Cercle "*La Societat del Coneixement una oportunitat per Catalunya, Reptes i Instruments*". En el mateix es proposava endegar les actuacions encaminades a constituir les condicions que fessin possible que sorgís a Catalunya un 'pol d'innovació' o "*parc del coneixement*" en la línia dels existents en les àrees capdavanteres quant a generació de valor i benestar del món, atès que existint els pre-requisits i sectors de oportunitat per afrontar-ho. La proposta fou presentada a l'Administració Catalana en diverses reunions de treball amb el Conseller en Cap, i a les forces polítiques¹⁴ en general i al Cap de l'oposició, ara president de Generalitat, en particular.

L'anàlisi efectuat per el Cercle segueix, avui en dia, essent vigent, mes enllà d'ubicacions específiques o estratègies per fer-ho possible, el nostre país necessita polítiques globals per afrontar els reptes que exigeix la Societat del Coneixement en general i els de l'Europa del 25 i la liberalització mundial en particular. Innovar, internacionalitzar-se, competir, disposar d'un teixit empresarial capaç de generar alt valor, assolir la simbiosis entre el món de la recerca i la indústria, esdevenir referents en àrees específiques d'aportació de coneixement i valor, etc., ja no son desafinaments en l'horitzó, son problemàtiques que afecten directament a les empreses i al manteniment del progrés del país. Conseqüentment el Cercle tindria que reeditar, reactualitzar, la seva proposta i actuar en conseqüència tot assumint compromís conscients que sols amb polítiques global i generant les condicions d'entorn favorables l'avens és possible.

¹³ En **L'annex 3**, s'adjunta el document de treball "*Caracterització dels Pols d'Innovació Mundial (o parcs del coneixement)*" elaborat a Maig de 2002 en el marc dels treballs de preparació document 0 del Cercle.

¹⁴ Proposta que també fou explicada i debatuda amb diversos agents econòmics i organitzacions professionals al llarg del 2003.

4.- Consideració sobre La gestió del coneixement del CERCLE.

Són finalitats fundacionals del Cercle:

- Impulsar les xarxes de relació formal i informal entre els diversos col·lectius humans i molt especialment entre els seus associats. Relacions fonamentades en criteris de confiança, cooperació, transparència, autonomia, etc. i sustentades en els procediments i eines disponibles en la societat del coneixement.
- Impulsar la Gestió del coneixement, com a informacions contrastades i elaborades que permeten la presa de decisions, les actuacions fonamentades i la producció de serveis i productes intensius en la incorporació i ús de coneixements.

Conseqüentment, cal donar alta prioritat a aquestes finalitats disposant d'una autèntica plataforma tecnològica de gestió i divulgació dels saber i opinions. Plataforma que vertebrí i faciliti, a la vegada, les interrelacions del associats al Cercle.

Cal assumir que el primer actiu del Cercle són els seus associats, i aquest fet hauria de guiar les actuacions de la Junta, en general, i molt especialment aquelles que tinguin com objectiu la 'construcció' de les eines d'organització i gestió del coneixement. En aquesta línia caldria identificar i 'visualitzar' els retorns que perceben els associats més enllà del seu compromís en aportar generosament el seu esforç, relació i coneixements per vertebrar i proposar iniciatives per al progrés del país.

La 'construcció' d'una plataforma tecnològica de gestió i divulgació del treballs i opinions del Cercle, vehiculadora i facilitadora de les relacions personals dels associats cal afrontar-la tant amb criteris d'aportació generosa dels associats, com amb criteris de contractació de serveis professionals amb la finalitat de disposar de la infraestructura tecnològica requerida i dels procediments i eines associades.

Aquesta hauria d'ésser una prioritat de la propera junta, assignant a la seva realització els recursos requerits d'acord a les possibilitats del Cercle però comptant amb la capacitat de finançament que atorga la Fundació al Cercle, i sense oblidar les possibles aliances amb grans corporacions tecnològiques a les que el Cercle té accés i que poden col·laborar activament amb l'Associació en aquest camp.

Per potenciar aquest aspecte, caldria disposar, en el si de la junta directiva del Cercle, d'una comissió formada per membres de la mateixa i associats convidats a la junta per donar suport al Secretari general en la seva tasca d'impulsar la definició i implantació de la plataforma d'organització, gestió i divulgació de coneixement del Cercle i la Fundació, i de potenciació de les relacions entre els associats.

5.- Consideracions sobre actuacions en sectors i agents claus, més enllà dels àmbits.

El Cercle vertebrava els seus debats, generació d'opinió, formulació de propostes, i relacions interpersonals en 5 àmbits: *Infraestructures i Sistemes de Telecomunicació, Formació i Cultura, Empreses, Qualitat de Vida i benestar, i, Ciència i Tecnologia i Disseny*. Els àmbits enquadren la seva activitat d'acord als mapes conceptuals¹⁵ definits al 2002-2003, i esdevenen la pedra angular sobre el que es recolza el Cercle i el diferencia d'altres organitzacions similars. Estan co-coordinats per 2 associats, almenys un dels quals pertany a la Junta directiva en qualitat de membre electe o per invitació expressa de la mateixa.

Addicionalment a les actuacions dels àmbits, els quals haurien d'ésser potenciats quant als aspectes de divulgació dels seus treballs, propostes i capacitat d'interrelació, el Cercle és conscient de que el desenvolupament dels reptes de la Societat del Coneixement requereix l'actuació coordinada i sinèrgica de tota la societat, per aquest motiu vol establir canals de cooperació estable i permanent amb els diversos agents i molt especialment amb els:

- **'sectors de suport'**: *aquells instruments, recursos, serveis, organitzacions socials i empresarials, etc.* que de forma transversal possibiliten als sectors econòmics el desenvolupem de la seva activitat de forma eficient, eficaç i competitiva, i també el desenvolupament i el progrés humà en el si de les societats obertes, plurals i altament competitives. Sense la seva existència el desenvolupament dels esmentats sectors econòmics esdevé impossible.
- **'Sector econòmics claus'**: Aquells que *sostenen la generació bàsica de valor* actual amb altes cotes de rendibilitat, i els sectors estratègics on cal centrar el progrés i l'aportació de valor en el futur, atesa la seva alta capacitat d'aportació de valor. Sectors emergents i estratègics, tractats com a clústers, però amb clara permeabilitat i cooperació amb els sectors de suport, amb la finalitat d'assolir els valors de convergència fixats en el si de la Unió.

El Cercle ha d'actuar prioritàriament i de forma continuada i específica, tant sobre els *Sectors de suport* com sobre els *Sectors econòmics claus*, identificant i escollint els que es considerin d'actuació preferent (*en el gràfic adjunt a títol de mostra es detalla algun d'ells*), amb un triple objectiu:

¹⁵ S'adjunten a l'**annex-4**

- ↻ Identificar complicitats i generar confiança per desenvolupar actuacions conjuntes.
- ↻ Apropar al Cercle persones d'aquest sectors per conduir un creixement sostingut i complet del cercle
- ↻ Actuar davant d'aquests sectors com a Societat Civil que demana i justifica l'atenció i el recolzament per als mateixos.

cercle del coneixement

Sectors de desenvolupament de relacions i cooperació

		Sectors claus de desenvolupament Econòmic: clústers. (vertical)				
		Bio Ciències	Continguts digitals	TIC		
Sectors de suport i potenciació del Desenvolupament econòmic/social	Centres de Recerca i Innovació					
	Infraestructures					
	Serveis / polítiques Internacionalització					
	Associacions i col·legis professionals					

A definir escollats els responsables dels àmbits

Segona quinzena juliol'04. Marc ajustament junta mandat 2004-2007

Identificar els mateixos, amb criteris d'oportunitat, assignant, en el si de la junta responsabilitats específiques d'aproximació als mateixos esdevé un criteri a seguir.

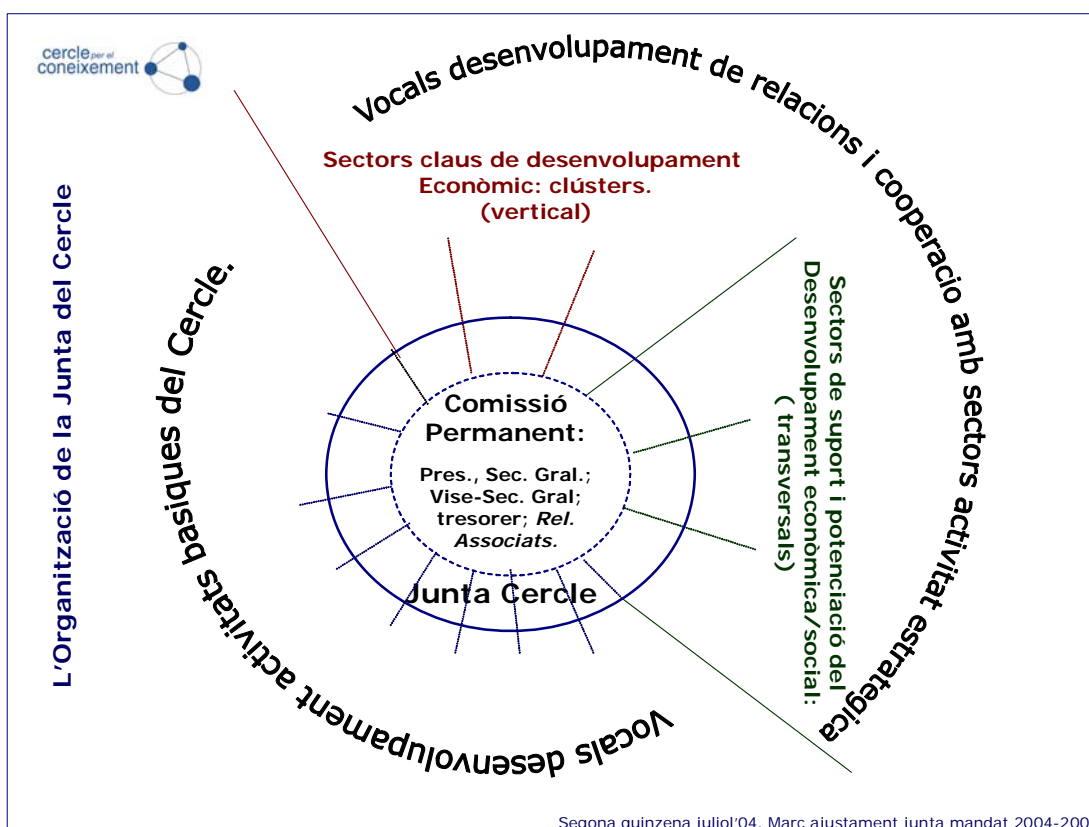

6.- Criteris composició i funcionament de la Junta.

La junta del Cercle hauria de contemplar, en el possible, tots els aspectes enumerats anteriorment, tot considerant el repartiment de funcions i responsabilitat basat en criteris de compromís, minimització de la dedicació presencial, disponibilitat, il·lusió en els principis inspiradors del Cercle, i voluntat d'assumir la responsabilitat i les tasques associades, com una activitat de societat civil (activitat com a ciutadà desenvolupada des de l'àmbit privat sense ànim lucratiu).

D'aquesta manera la junta proposada, inicialment, tindria la següent composició:

- Comissió Permanent, constituïda per:
 - ✓ President del Cercle, d'acord a les seves responsabilitats estatutàries.
 - ✓ Secretari general: d'acord al que s'estableix en els estatuts i amb especial èmfasi en la responsabilitat sobre la dinamització dels àmbits, la generació de propostes i informacions del Cercle, l'organització de les activitats relatives a la generació d'opinió i difusió del saber, i molt especialment les associades a l'organització i gestió del coneixement del Cercle i les relacions entre els seus associats.

- ✓ Vicesecretari general: en línies generals té per missió definir i desenvolupar la línia de les activitats conjuntes de tots els associats del Cercle, obertes al públic en general a col·lectius específics o reservades als associats, com ara els sopars debat, els fòrum de sensibilització, de generació de coneixement, etc.
 - ✓ Tresorer, d'acord a les funcions i responsabilitats establertes en els estatuts.
 - ✓ Vocal responsable d'acollida i interrelació dels nous associats: té per missió facilitar la interrelació dels nous associats amb aquells altres amb criteris d'afinitat, desenvolupament professional, complementarietats etc. L'objectiu és facilitar el desenvolupament del compromís en el si de l'associació tot afavorint la seva integració al grup(s).
- Vocals de desenvolupament de les activitats bàsiques del Cercle: àmbits, enllaç amb fundació, aproximació institucional, etc.
 - Vocal de desenvolupament de relació, aproximació i cooperació amb sectors activitat estratègica social o econòmica.

Atesa la dinàmica de l'associació, i la requerida adaptació als escenaris que sorgeixen, els vocals de la junta podran ésser de dos tipus:

- ✓ per elecció de l'assemblea d'acord al que s'estableix en els estatuts amb un mandat de 3 anys.
- ✓ per invitació expressa, de forma permanent, del president, d'acord a la facultat que li atorguen els estatuts de l'associació, amb la finalitat de potenciar les actuacions específiques sobre col·lectius i sectors claus, o les activitats dels diversos àmbits del Cercle.

Tanmateix, amb la finalitat de potenciar l'organització, la gestió del coneixement i la difusió de propostes, la junta podrà estar acompanyada d'una comissió, constituïda *ad hoc*, que tindrà per finalitat la definició i el desenvolupament de la plataforma tecnològica de comunicació dels associats, organització i gestió del coneixement del Cercle, i publicació de continguts i document amb suport digital. La comissió estarà presidida i dirigida pel Secretari general del Cercle, o aquell a qui delegui, i formada per uns 5 associats

Quant al funcionament de la Junta, i amb la finalitat d'avaluar l'esforç dels seus components, es preveu una reunió¹⁶ presencial mensual¹⁷, sense perjudici dels contactes 'telemàtics' que es considerin requerits. A criteri del Secretari general i/o Vicesecretari general, si fos requerit, es podrien desenvolupar reunions 'temàtiques' per a la definició d'estratègies o actuacions, 2 o 3 cops a l'any.

Els membres de la comissió permanent estilaran els calendari de treball d'acord als objectius i activitat en curs, primant, en ares a minimitzar l'esforç les reunions i els contactes telemàtics sempre que sigui possible. El desenvolupament de les activitats, i l'avenç en l'elaboració dels indicadors, requereix d'un suport humà¹⁸ que serà configurat a proposta del Secretari General.

Finalment, considerar que la Junta hauria de vetllar de forma especial la relació i la coordinació amb la Fundació que el Cercle ha promogut de tots els aspectes relatius al desenvolupament d'activitats i iniciatives conjuntes.

D'aquesta manera addicionalment als patrons que representin al Cercle en el Patronat de la fundació, caldria considerar la idoneïtat de constituir una comissió d'enllaç entre la fundació i l'associació, la qual, en primera instància, i sense perjudici dels que es consideri mes eficient i eficaç, podria estar constituïda quant a l'associació per: el

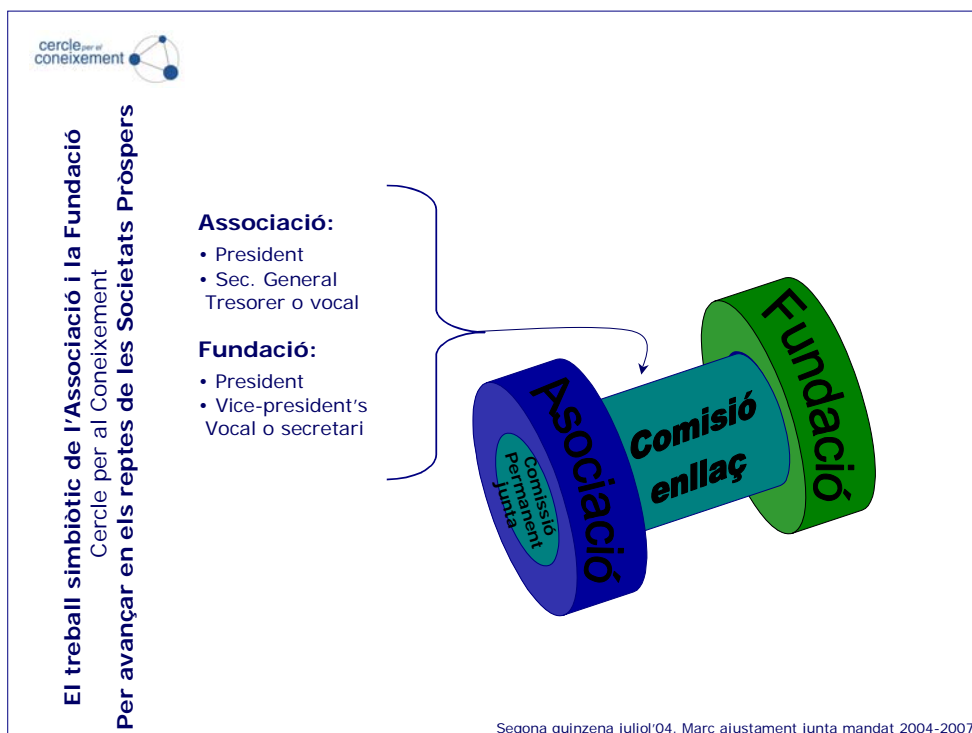
¹⁶ Sense perjudici del que estableixi la pròpia junta, la dinàmica de la reunió es basaria, en línies general, en: Informe del Secretari general i del Vicesecretari general. Posta en comú debat i presa d'acords; Informació i evolució de la marxa de les diverses actuacions efectuades pels vocals de la junta en el seu camp de responsabilitat; Anàlisi de les problemàtiques i fets rellevants sobre els que el Cercle hauria de prendre posició. Definir l'estratègia a seguir, assignació de responsabilitats. Les reunions haurien de tendir a tenir una durada no superior a 1h 30' : 2 hores.

¹⁷ En funció del temes i activitats en curs, podria plantejar-se una reunió bimensual o una reunió plenària trimestral, alternada amb reunions parcials dels components de la junta. Per exemple: Mes 1: Reunió plenària, mes 2: reunió Vocals de desenvolupament de les activitats bàsiques del Cercle, mes 3 reunió Vocal de desenvolupament de relació i cooperació amb sector, mes 4 Reunió plenària Junta,.... En tot cas la dinàmica de les reunions i periodicitat serà establerta per la pròpia junta.

¹⁸ En primera instància caldria pensar en dos persones en regim de becaris remunerats estudiants de doctorat o Master. Tanmateix quant a l'organització d'activitats, es podria comptar si fos requerit, amb el suport d'algun alumne de postgrau com 'màster de gestió cultural i organització d'esdeveniments' en període de practiques, d'acord al diversos programes de màster de les universitats catalanes o procedents d'intercanvis de graduats Europeus.

President, el Secretari general, un vocal o el tresorer, i per part de la Fundació: el President, el vice-president amb responsabilitat directa sobre les activitats. Una comissió d'enllaç que ha de garantir, 'a nivell tàctic/executiu' la perfecta sintonia i els ritmes compassats quant al desenvolupament d'activitats i projectes d'ambdues organitzacions que tenen un mateix fi.

ANNEX-1, Consideracions sobre La Societat Civil¹⁹.

La societat civil és aquella part de l'àmbit privat l'activitat de la qual no té ànim lucratiu. Dit altrament, la societat civil acaba allà on comença l'Administració Pública i on comença el mercat (entès com l'activitat que es genera amb finalitats lucrativa). Dit d'aquesta manera, podríem pensar que la societat civil és l'element menys important dels tres, que només existeix per contextualitzar els altres dos. Res més lluny de la veritat. El cert és que els tres components (Societat Civil, Administracions i Mercat) són factors essencials de tota societat humana, tots tres elements formen un equilibri sense el qual una societat no pot desenvolupar-se.

Avui dia, comprenem que l'acció de govern ultrapassa la mera tasca de l'Administració pública, necessita la presència d'una societat civil activa i estructurada, a més de l'acció d'un mercat dinàmic i poc intervingut. Els tres components actuen com a contrapoder uns dels altres i contribueixen a evitar situacions de desequilibri. Així, constatem que quan l'Administració és massa preponderant es donen situacions de desànim social i d'estancament econòmic; per contra, si el mercat esdevé predominant, s'acostumen a accentuar els desequilibris i les desigualtats socials. Però, i això és molt important, només una societat civil forta pot evitar els abusos dels altres dos elements i alhora ajudar a obrir noves vies i actuacions de futur.

Històricament, es pot comprovar que els experiments socials de conseqüències més nefastes s'han donat després de l'anihilació de la societat civil, els totalitarismes en són una bona evidència. Efectivament, els totalitarismes, ja fossin de signe feixista o comunista, van pretendre substituir la societat civil per un nou entramat social dissenyat verticalment des d'una instància política superior. I és que, a partir del moment en què la societat civil perd la seva capacitat d'opinió, res no pot aturar els abusos dels poders polítics i econòmics. Per contra, una societat civil forta, encara que sigui bandejada, pot actuar per suplir les mancances dels altres sectors.

El cas de Catalunya és paradigmàtic en aquest sentit. Des del decret de Nova Planta Catalunya ha tingut, en el millor dels casos, un nivell d'autogovern limitat. Malgrat aquesta situació Catalunya ha aconseguit desenvolupar-se econòmicament i mantenir la seva identitat política i social. Si això ha estat possible és, sens dubte, degut a la vitalitat de la seva societat civil. El teixit associatiu de Catalunya ha estat clau a l'hora de situar Catalunya entre les regions capdavanteres d'Europa malgrat les seves evidents limitacions polítiques.

És per això que resulta més paradoxal que, just en el moment en què Catalunya gaudeix de major nivell d'autogovern polític dels darrers tres segles, la seva societat civil comença a donar senyals de feblesa i pèrdua de capacitat de mobilització. Veiem que la capacitat d'acció de la societat, al marge de partits i sindicats, és ben migrada, i pràcticament circumscrita a les ONG trencant el requerit equilibri entre Administració, Mercat i Societat Civil

¹⁹ *Dels documents pre-fundacionals del Cercle per al Coneixement.*

Aquesta tendència és especialment preocupant en la conjuntura actual. L'adveniment de la societat de la informació, i el seu epígon, la societat del coneixement, fan que sigui indispensable que els tres elements de la governació funcionin sinèrgicament al màxim nivell.

De moment, la iniciativa l'està prenent bàsicament el mercat. Els agents del mercat han entès perfectament que la societat de la informació o del coneixement impliquen un capgirament del *status quo* present, comparable al que va provocar la revolució industrial en el seu moment. Per tant, està prenent decisions estratègiques per tal d'assegurar-se una posició avantatjosa en aquest hipotètic nou ordre. A tot això, l'Administració viu presa d'una certa incoherència estructural respecte als nous models organitzatius i de decisió, no en va els estats actuals són els fills de la modernitat i de les societats industrials. El poder públic vol preparar-se per al canvi, vol adaptar-s'hi, però la seva estructura genètica el limita.

Mentre la societat civil veu les possibilitats del nou sistema, s'adona que la societat de la informació provocarà la crisi de les estructures verticals, jerarquitzaes i obrirà oportunitats a les xarxes. Però de moment, manca la capacitat, o potser voluntat, de mobilització i d'organització per fer front, de forma adequada, als reptes de la globalització.

Els propers anys seran decisius, amb un mercat en posició d'avantatge i un poder polític en adaptació, només la regeneració de la societat civil permetrà assolir un nou estadi de governació.

Tornant a Catalunya, cal dir que la situació no pot dur-nos a cap mena de cofoisme. Si bé és cert que nombrosos indicadors ens situen en bona posició de cara a la gran transició de la societat de la informació. També ho és que aquests mateixos indicadors ens assenyalen més com a consumidors de productes de la societat de la informació que no com a centre de producció i iniciativa. És a dir, el lideratge en aquesta revolució ve d'altres llocs i nosaltres seguim l'ona. Evidentment, això comporta que Catalunya, si persisteix en aquesta situació, tingui dificultats en conservar la riquesa que pugui generar i que li costi més mantenir una identitat diferenciada en el context de la societat plural i global

Per tant és el moment que la societat civil catalana reassumeixi, amb força reeixida, el seu rol i realitzi la tasca que li pertoca. Cal que esperoni, efectuant propostes i col·laborant activament, a l'Administració, perquè endegui amb decisió aquelles iniciatives que permetran a la nostra societat desenvolupar-se en la nova conjuntura. Cal que incideixi sobre els agents del mercat per tal que en la cerca de beneficis no perjudiquin la societat ni desposicionin Catalunya en el context de l'Estat, d'Europa i el món.

En el passat la societat civil catalana va exercir un lideratge que ara es troba a faltar, l'Administració només troba interlocutors en contextos polítics o econòmics i això afebleix la governació. Cal abandonar aquesta somnolència que tenalla al nostre teixit civil, cal superar la nostra dependència de l'acció pública i recuperar la iniciativa col·laborant activa i generosament. Amb aquesta voluntat sorgeix el Cercle per al Coneixement.

ANNEX-2 La Societat de la Informació²⁰.

El concepte Societat de la Informació (SI), apareix per primera vegada el 1980 en el llibre d'en Yoneji Masuda "The Information Society as Post-Industrial Society", encara que probablement el que es volia recollir amb aquesta expressió era molt menys que el que entenem ara per la Societat de la Informació o del Coneixement. Llavors no era més que una expressió per conceptualitzar el nou gran procés de canvi revolucionari que tot just començava aleshores. Les denominacions emprades eren moltes entre elles hom recorda a: Alvin Toffler que parlava de la "Tercera ona"²¹, Daniel Bell de la "Societat post-industrial"²², i Peter Drucker de la "Societat post-capitalista" o de la "Societat del coneixement"²³, amb independència del mot emprat per denominar-la tots coincidien en un fet: el nou canvi havia de tenir profundes conseqüències en la societat del segle XXI. Finalment però, el nom que ha fet fortuna i ha quallat és el de Societat de la Informació.

Machlup va definir informació com comunicació del coneixement²⁴, durant molt de temps aquesta funció es va fer oralment, posteriorment l'escriptura va simplificar l'acumulació i transmissió del coneixement. Però va ser amb l'arribada de la impremta quan es marca una inflexió fent que durant els darrers segles el paper imprès hagi estat el principal suport per la informació. Aquesta situació es veu capgirada amb l'aparició de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) que propugnen l'aparició d'un nou espai informacional tal i com defineix Echevarria²⁵.

Quatre tècniques propicien aquesta revolució informacional: la digitalització, la informatització, les telecomunicacions i el format multimèdia. Amb elles neix la Societat de la Informació (SI). Òbviament la comunicació del coneixement ha estat una de les tasques essencials de qualsevol cultura però, per primera vegada, ha esdevingut la base de l'economia i, àdhuc, de la dinàmica social. Així doncs el fet nou i revolucionari rau en la capacitat actual de processament, transmissió, creació, emmagatzematge, estructuració, gestió i comunicació d'informació que conforma una cultura amb una capacitat informacional molt superior a la de les fases comunicatives prèvies basades en la comunicació oral, l'escriptura i l'impremta.

L'accés a la informació feta digerible per al ciutadà, pot arribar a suposar un canvi de magnitud similar a l'aparició del rellotge a les places públiques que va donar les acaballes de l'Edat Mitjana, valor al temps i la iniciació, en conseqüència, de la productivitat moderna.

²⁰ Dels documents pre-fundacionals del Cercle per al Coneixement.

²¹ Toffler, Alvin; *La Tercera Ola*, Ediciones Orbis (Col. "Muy Interesante"), Barcelona, 1985

²² Bell, Daniel; *The coming of post-industrial society*; Basic Books, New York, 1973

²³ Drucker, Peter F.; *Post-capitalist society*, Butterworth Heinemann, Oxford, 1993

²⁴ Machlup, Fritz; *Knowledge: Its creation, Distribution and Economic Significance*; Princeton University Press, 1980-84 (3 vols.)

²⁵ Echevarría, Javier; *Los Señores del Aire: Telépolis y el Tercer Entorno*; Barcelona, Destino, 1999

L'altre gran canvi de la SI és l'abast. Les revolucions prèvies només van esdevenir globals amb el pas del temps, però eren locals en origen i en bona part del seu desenvolupament. La SI ja neix a una escala global i els processos locals, que segueixen sent importants i rellevants, són significants en funció del nou context planetari que propicia i afavoreix unes dinàmiques i relacions locals i dificulta i margina unes altres.

L'economia és un bon exemple d'aquest extrem, en les darreres dècades ha esdevingut global en la mesura que la seva producció, distribució i consum ha esdevingut planetària com ho són els seus components: capital, primeres matèries, mà d'obra, mercats, gestió, etc.

El sociòleg Manuel Castells ha proposat diferenciar entre SI i societat informacional²⁶. Castells sosté que quan parlem de la S.I. menystenim el rol que ha existit sempre en totes les cultures i societats. Per contra, el terme informacional ens "*indica l'atribució d'una forma específica d'organització social en el que la generació, el processament i la transmissió de la informació es converteixen en les fonts fonamentals de la productivitat i el poder, degut a les noves condicions tecnològiques que sorgeixen en aquest període històric*". En aquest sentit, la nova economia serà informacional en la mesura que la competitivitat i productivitat de les empreses està directament relacionada amb la seva capacitat de transformar la informació en capital de coneixement i gestionar-lo de forma eficaç.

En qualsevol cas, la SI assenyala la pèrdua de l'hegemonia dels paràmetres rectors de la societat industrial i de la modernitat, allò que Toffler anomena la "*Indusrealitat*". És a dir, hi ha grans canvis previsibles i inimaginables en l'horitzó proper i en el llunyà i convé que persones, empreses, col·lectius i nacions s'hi preparin de forma adient

²⁶ Castells, Manuel; *La era de la información*; Alianza, Madrid, 1996-97 (3 vols.)

Annex-3. Caracterització Pols d'Innovació Mundial (o parcs del coneixement)²⁷.

Contingut

I.- CONSIDERACIÓ PRELIMINAR.

I.1.- La Societat del Coneixement i la Globalització.

I.2.- Elements cabdals quant a la generació de valor.

I.3.- Mètode i criteris de selecció dels pols d'innovació.

II.- POLS INNOVACIÓ SELECCIONATS.

III.- CARACTERÍSTIQUES COMUNS ALS POLS D'INNOVACIÓ o PARCS del CONEIXEMENT.

IV. POLÍTIQUES ENDEGADES EN ELS POLS D'INNOVACIÓ ANALITZATS.

Apèndix: Pols d'innovació o parcs per al coneixement: dels parcs industrials als tecnològics

I.- CONSIDERACIÓ PRELIMINAR.

I.1.- La Societat del Coneixement i la Globalització.

La Sociedad del Coneixement és, fonamentalment, la societat de la globalització en un context de liberalització econòmica creixent, d'interrelació entre àrees i coneixements, d'especialització i d'obsolescència accelerada, tot un conjunt de característiques fonamentades per els avenços científics i tecnològics i molt especialment per la tecnologia computacional i telemàtica. Si bé la Societat del Coneixement abasta a tot el planeta, el seu grau d'intensitat i les possibilitats de progrés emanades de les noves potencialitats i recursos rau en gran part en les mans de les societats prosperes en general i molt especialment en aquelles, que tot identificant i assumint els seus reptes, endeguen les polítiques i actuacions requerides als nous desafiaments tot integrant-se en la xarxa d'àrees de progrés o pols d'innovació mundial que avui assumeixen el lideratge quant a la innovació, generació de coneixement i valor.

Identificar i analitzar les àrees capdavanteres a nivell mundial, esdevé cabdal per les societats prosperes [aquelles que han de fonamentar la generació de valor en base a la competitivitat per innovació en contrapunt a la competitivitat per cost] per poder dissenyar les polítiques i estratègiques que els hi han de permetre garantir el progrés i el benestar dels seus ciutadans en un context universal altament competitiu, altament interrelacionats, immers en profunds canvis culturals, i a la recerca dels requerits equilibris globals per garantir la sostenibilitat i el desenvolupament humà que, sense exclusions, s'ha de plantejar a nivell planetari.

I.2.- Elements cabdals quant a la generació de valor.

Assumint que la generació de valor pot enquadrar-se en un doble vessant, la primera la dels recursos productius i les matèries primeres, on el factor determinant és el cost, i el segon aquells que fonamenten la generació de valor en els productes i serveis que aporten valor 'nou' i 'diferencial' que incrementa les potencialitats de desenvolupament humà emprant, per això, els resultats de les capacitats intel·lectuals dels humans.

²⁷ **Papers de Treball de preparació document 0 del Cercle. Exclusiu ús intern (versió pendent de revisió).** Elaborat a Maig de 2002, per Antoni Garrell i Guiu.

Els països, o àrees geogràfiques que avui esdevenen pioneres en la generació de progrés i al vegada on els ciutadans disposen de major cotes de benestar i perspectives de futur, es caracteritzen per haver adoptat la via de la innovació versus la via del cost, es ha dir convertir el capital intel·lectual o l'economia del coneixement la pedra angular dels processos productius. La via de la innovació versus la via del cost és la que han adoptat aquelles. La competitivitat per innovació es fonamenta bàsicament en incorporar als productes i processos de producció la triada Ciència, tecnologia i disseny, gestionant per cada potencialitat la composició més escaient de cadascun d'ells.

L'economia basada en el coneixement requereix de persones altament formades i capacitades en coneixements abstractes, els que permeten continuar comprenent i incorporant els avenços científics, en coneixements instrumentals, aquells que permeten emprar amb eficiència i eficàcia les potencialitats de les eines tecnològiques disponibles en cada moment, i en coneixements actitudinals, d'importància creixent per facilitar el treball interdisciplinari en equips heterogenis i plurals.

I.3.- Mètode i criteris de selecció dels pols d'innovació.

Conseqüentment, amb l'exposat anteriorment, la identificació de les àrees d'anàlisi es centrà en aquelles que, disposant de valor econòmic significatiu com renda per càpita, variacions del PIB, captació de recursos, capacitat d'incidència en l'evolució econòmica global, etc., han fonamentat el seu dinamisme en la innovació fonamentada en la trilogia Ciència, tecnologia i disseny i en la formació i la capacitat de les persones.

Tan mateix, l'anàlisi va considerar la generació de valor al llarg del planeta, conseqüentment no es centrà exclusivament en valors absolut d'aportació de les diversos pols, sinó que les enquadrà percentualment en el si de la seva arrea geogràfica (o país), considerant tant la seva diferencialitat respecte a la resta del país que l'acull, com la seva capacitat d'impulsar o dinamització econòmica i social.

Aportació de valor en base al coneixement, dinamització econòmic pròpia i del territori, son característiques que han d'anar acompanyades del seu reconeixement i incidència a nivell planetari, conseqüentment una tercera característica considerarà rau en la integració del pol al resta de pols, mesurat en base a les col·laboracions, interaccions, referències i traspàs de 'coneixements' o treball en xarxa.

En tot cas el mètode emprat per la identificació ha estat encaminat a la identificació dels pols o àrees per estudiar les característiques comuns i polítiques emprades, conseqüentment no s'ha primat l'obtenció exhaustiva de dades, la seva homogenització, ni els impactes relatius al desenvolupament global del territori o a l'economia mundial, si be a títol aproximatiu, aquest pols estan generant, en base als fluxos d'origen i destí de novetats o avenços, pràcticament el 80% de la innovació mundial.

II.- POLS INNOVACIÓ SELECCIONATS.

De la identificació de les diverses àrees amb els criteris anteriorment exposats, es seleccionaren en una primera ronda a 32, els quals posteriorment es reduïren als següents.

- **Canadà:** Montreal i Ottawa.
- **USA:** Boston, Austin i Sant Francisco.
- **Europa:**
 - ◆ Ulu a Finlàndia.
 - ◆ Estocolm a Suècia.
 - ◆ Munich a Alemanya.
 - ◆ Cambridge i Glasgow a Anglaterra i Escòcia
 - ◆ Dublín a Irlanda.
- **Israel:** triangle tecnològic Tel Aviv-Haifa-Jerusalen.
- **Taiwan:** Hsinchu,
- **Índia:** Bangalore.
- **Xina:** Zong-Hsinchu.

Pol	Societats aproximades	Llocs de treball	Àrea de Coneixement
1 Montreal.	2.000 societats	140 mil	Animació, 3d, vídeo, e-learning
2 Ottawa.			
3 Boston	19.000 societats	235 mil	Informàtica, multimèdia, telecomunicacions, e-learning
4 Austin		120 mil	
5 Sant Francisco		1.25 milions	
6 Ulu a Finlàndia.	1.600 societats	70 mil	electrònica i telecomunicacions
7 Estocolm a Suècia.	700 empreses	30 mil	les telecomunicacions
8 Munich a Alemanya.	14.000 societats	170 mil	Electrònica i informàtica
9 Cambridge a Anglaterra	1.500 empreses	150 mil	electrònica i biotecnologia
10 Glasgow Escòcia	5.400 empreses		
11 Dublín a Irlanda.	1.000 empreses	27 mil	software
12 Tel Aviv-Haifa-Jerusalen		60 mil	Telecomunicacions, sistemes de seguretat
13 Hsinchu.	300 empreses	90 mil	Circuits integrats
14 Bangalore.	1.000 empreses	80 mil	
15 Xina: Zong-Hsinchu	1.000 societats		Informàtica

Aproximadament, aquest pols estan generant gairebé el 80% de la innovació.

III.- CARACTERÍSTIQUES COMUNS ALS POLS D'INNOVACIÓ o PARCS del CONEIXEMENT.

De l'anàlisi dels pols enumerats anteriorment, es dedueixen 10 característiques que s'han de complir per poder esdevenir territori de referència a nivell mundial e incorporar-se a la xarxa mundial d'innovació.

1^p.- Àmbit metropolità dinàmic, amb una ciutat vertebradora de referència quant a dinamisme econòmic i capacitat d'atracció global. Els nivells més alts de progrés es produeixen actualment en àrees metropolitanes per la seva potencialitat econòmica, demogràfica, intel·lectual i de coneixement.

Element cabdal, o matèria primera en l'economia del coneixement es el talent, quelcom exclusiu dels ésser humans. El que atorga carta d'identitat a la societat del coneixement son els sabers plurals, especialitats i complementaris de les persones aplicats a la recerca, l'experimentació, i la transformació dels seus avenços en 'solucions' (productes i serveis) a les problemàtiques que afronta l'espècie humana i l'ecosistema on es desenvolupa. És per aquesta raó que el progrés es produeix bàsicament en àrees metropolitanes riques en coneixement i infraestructures (centres de recerca i formació, empreses, etc.) que l'acullen i el fomenten.

Tan mateix el dinamisme de la gent queda palesa tant en la capacitat de vertebrar i cristal·litzar iniciatives com en la d'atreure recursos econòmics, inversions foranies. Si es dona aquest fet la capacitat del territori creix i a la vegada es produeix un efecte creixent i auto alimentat quant a la capacitat de pressa de decisió i assumptió de nous reptes.

Quant a la potencialitat demogràfica indica un doble requisit fonamental: concentració de persones riques culturalment amb formació universitària i ampla experiència, tram generacional entre 35 i 50 anys. I joves entre 17 i 25 anys formant-se universitàriament en les disciplines i àrees de coneixement cabdals en la nova societat: Ciències i Tecnologies bàsiques, (física, matemàtiques, medicina, tecnologia, disseny, etc.) i humanitats. Les primeres, han de possibilitar la constitució del parc i posar-lo en funcionament, persones que facilitin el treball conjunt i complementari per obtenir els guanys de les sinergies i la projecció internacional. Les segones son les que en un període de 5 a 10 anys han de consolidar-lo i convertir-lo en una àrea amb identitat pròpia quant a innovació, coneixement i influència a nivell planetària.

2^p.- Existència en el territori, àmbit metropolità de Centres de recerca i formació universitària prèviament interconnectats amb centres homòlegs internacionals.

La Societat de la Informació es caracteritza, entre altres aspectes, per la velocitat de canvi d'ella mateixa i pel grau d'obsolescència dels seus avenços, científics i tecnològics, permanentment superats. Aquest fet ocasiona que les capacitats d'afrontar nous reptes creixi per les zones amb un grau elevat de coneixement i infraestructures, i disminueixi per aquelles que són deficitàries amb els elements possibilitadors de la invenció, la generació de valor i la innovació.

En l'anterior context s'evidencia la necessitat d'existència de capacitat de formació d'alt nivell, plantejada simbiòticament amb les instal·lacions requerides per possibilitar l'experimentació i assimilació dels coneixements, i alhora la recerca associada. Formació que sols es pot plantejar en universitats plurals i completes que comptin amb un excel·lent equip de professors i investigadors concretada amb centres universitaris de formació i recerca, universitats, integrats amb les xarxes de recerca i innovació mundial.

La necessitat de Formació i recerca universitària és el que condiciona que el pol sols pugui instal·lar-se en una zona amb una significativa presència universitària que cobreixi els requisits de

^p **Pre-requisit:** És requerida la seva existència per poder plantejar la construcció del Parc del Coneixement

formació tant en els aspectes relatius a la ciència i la tecnologia, com en els relatius als components humanistes.

3^p.- Existència de massa crítica inicial quant a coneixement (persones), avenç i domini aplicat de la ciència i la tecnologia mitjançant un teixit empresarial ampli, nacional i multinacional, amb capacitat d'actuació internacional.

Tal com ja s'ha indicat es requereix previ la existència de centres de formació i recerca universitària, aquest fet però per si mateix no és suficient si no va acompanyat d'aquells espais d'aplicació dels avenços científics. Els avenços han d'arribar amb rapidesa a la societat en general, per aquest motiu la formació i generació de coneixement sols aconsegueix cotes òptimes si va acompanyat dels espais on es produeix la transferència dels resultats de recerca.

La confluència en una àrea de centres universitaris, instituts de recerca, centres o parc tecnològics, i un ampli teixit empresarial es requereix condicionat i alhora que possibilita la constitució del pol del coneixement.

Una xarxa d'empreses amplia tant en els sectors que cobreix com en capacitat productiva i ocupació que genera, permet la consolidació dels elements generadors de valor actuals i alhora prendre posicionament en les àrees emergents de molt alt valor afegit.

4^p.- Disponibilitat, existència, d'un espai geogràfic delimitat i de grandària significativa, identificable com a nucli central de l'àrea (espai d'acolliment d'iniciatives i d'ubicació de les persones, habitatge, interrelació i lleure), inserit en una àrea ampla, superior a 50 Km², on ja es concentren, prèviament a la constitució del pol, un nombre significatiu d'empreses nacionals i multinacionals.

L'Anàlisi empíric de la innovació evidencien que la interacció d'empreses, centres de recerca y persones en un territori és un requisit necessari per assolir-la.

✓ Centres de Recerca i universitats; que permeten la generació, avenç científic i tècnic, i divulgació de coneixement.

✓ Empreses (generació de valor, productes i serveis).

✓ Persones que viuen i desenvolupen la seva activitat professional.

En aquest context cal considerar que l'àrea geogràfica on han sorgit els pols d'innovació disposaven de la massa crítica inicial quant a persones, empreses i centres de recerca però alhora compliment dos requisits o paràmetres addicionals:

- *Disponibilitat de sòl per ubicar els emprenedors, les empreses i institucions que optin per instal·lar-se en el parc. Sòl ubicat en un l'àrea hipercomunicada (internament i externament), quant al transport de persones i productes, i en la que ja hi ha ubicades empreses i centres de recerca significatives. La zona d'atracció ha d'ésser clarament especificada sense ambigüitats per maximitzar les facilitats d'ubicació, tant en referència al nucli central com en la totalitat del parc en si.*
- *Disponibilitat de sòl i plans d'actuació per ubicar les persones, àrea residencial i de lleure, que siguin atretes pel dinamisme del parc.*

5.- Capacitat per possibilitar la construcció dels espais d'acolliment de les persones que doten de contingut i vitalitat al àrea: habitatge permanent i temporal, espais d'interrelació i lleure, i serveis complementaris que atorguen qualitat de vida. Tot el conjunt d'infraestructures que possibilita la simbiosis entre el treballar i el viure. Que els projectes de desenvolupament professional esdevinguin amb harmonia els projectes de desenvolupament personal.

Tal com s'ha indicat el parc es un lloc on desenvolupa activitat productiva i alhora social. Sols el binomi possibilitat de treball de nivell i capdavanter, existència d'instal·lacions lúdiques i possibilitat de disposar d'habitatge permanent o temporal, efectua de reclam per la crida de talent (persones) i recursos (financers). Persones altament preparades i recursos actuen com element impulsor un de l'altre, l'existència de talent fa de reclam del recursos que el necessiten i alhora la disponibilitat de recursos i talent atrau a noves persones, empreses i institucions. Paradoxalment en la societat del coneixement, informatitzada, automatitzada, global, impersonal, les persones recobren el seu paper cabdal quant l'aposta es per la innovació, la recerca i la generació de productes i serveis d'alt valor.

El parc requereix de l'espai per acollir a les persones i cobrir les necessitats derivades de la seva condició. Si be l'àrea on ubicar el parc, per les seves pròpies exigències, ja te que tenir en gran part coberta aquesta necessitat, la seva implantació permetrà actuar en dos vessants:

- *Facilita l'accessibilitat i disponibilitat temporal o permanent d'habitatge a preus concordants amb els diversos perfils salarials i capacitats econòmiques dels professionals del parc.*
- *Dotar al territori de la resta d'element requerits en base al binomi 'viure i treballar': zones de lleure, escoles, infraestructura hotelera, espais per la tercera edat, etc.*

Quant a l'espai requerit cal considerar com a paràmetre de referència que un 80% de la nova ocupació generada per el pol te que poder optar a residir en la zona d'actuació preferencial. Cal considerar alhora, que les persones que ja desenvolupen una activitat en la zona embrionària del parc, sense residència 'pròpia' estable són susceptibles a ésser cridades al trasllat de la seva residència cap a la zona.

6^r.- Hipercomunicat quant al transport de persones i productes amb el món: Aeroports, comunicacions terrestres d'alta velocitat, port marítim, etc.

Un pol d'innovació te voluntat d'existir en un context mundial, tant en quant a exportar els seus serveis i productes (valor) al mon, com a importar talent, persones altament preparades i qualificades, i recursos financers que actuin com a impulsors del creixement del parc. Aquest fet comporta la necessitat de que el parc estigui ubicat en un territori hipercomunicat:

- *Enllaços terrestres d'alta velocitat i capacitat: Autopistes i ferrocarrils*
- *Connexió aèria: almenys un aeroport trans-oceànic amb connexions amb els principals llocs de desenvolupament econòmic i d'innovació, a distància inferiors a 60' mitjançant transport públics o privats. La necessitat de vols directes amb els centres de 'poder' i 'innovació' mundial te una doble finalitat: facilitar la mobilitat de les persones i en segon lloc col·labora eficaçment en 'l'existència' de la zona geogràfica en la consciència dels humans en els seus desplaçaments.*
- *Connexió naval, port marítim, a distàncies inferiors a una hora i amb amplia zona de serveis portuaris de tot tipus.*

7^r.- Amplia i eficient xarxa de transport interna i de connexió amb els territoris propers.

Els pols d'innovació han sorgit de les realitats existents (Persones, empreses nacional i multinacionals, Universitats i centres de recerca i innovació), facilitant la seva actuació sinèrgica i el treball simbiòtic amb les iniciatives emprenedores sorgides a l'ombra de les universitats i centres d'R+D. Tot un conjunt de realitats que es complementen amb el elements que faciliten la consolidació del 'saber' i l'existència a nivell mundial, tant com a proveïdor de coneixement i valor com receptor del mateix. La grandària i densitat demogràfica requereixen una fàcil mobilitat interna tant en l'àrea del parc com en l'àmbit metropolità que l'acull per garantir el dinamisme i la interrelació.

^r **Requeriments** a assolir a curt i mig termini

Una xarxa de transport en la que simbiòticament actuïn el transport de persones i productes i que potenciï, per la seva eficiència i eficàcia, el transport col·lectiu basat en el ferrocarril però que sense descuidar l'ajustat als requeriments individuals. Una bona xarxa de carreteres amb estructura en xarxa nodal que cobreixi la totalitat del territori i un 'metro' interurbà que l'interconnecti esdevé crucial. Una xarxa que, minimitzant els transbords, possibiliti desplaçar-se al llarg i ample amb recorreguts mitjans no superiors a 60'.

8¹.- Una potent xarxa telemàtica per a la comunicació interna i externa, possibilitant alhora entendre'l més enllà de l'espai físic, tant per possibilitar-li la interacció amb les xarxes mundials d'innovació (requisits ineludible), com per posar sota l'impuls, segell i força del Parc a empreses, centres de recerca, persones llunyanes físicament però properes quant a interessos i sensibilitats.

La pròpia existència amb consciència universal i la seva voluntat d'integració en la xarxes mundials justificaria la disponibilitat de una potent xarxa telemàtica. Alhora, però, cal considerar que un element capdal per èxit i la generació de valor es la interrelació i treball sinèrgic entre els diversos agents que configuren el territori, les extensions del mateix i els centres de producció deslocalitzats. Aquest doble raó es la que justifica la disponibilitat de un sistema i xarxa de comunicacions eficaç tan a nivell intern com extern.

El treball compartit, que implica compartir coneixement, recursos, capacitats, informacions de tot tipus requereix que les comunicacions esdevinguin protagonistes des de l'anonimat (sols s'evidencien si son deficientes), alhora cal que aquestes es considerin com un recurs indispensables i que el cost no ocasioni pèrdua de competitivitat. El cost de les comunicacions, veu i dades multimèdia, no poden ésser en cap cas superiors a la d'altres àrees o zones d'innovació amb les quals el territori vol interactuar i competir.

9.- La detecció d'una àrea d'oportunitats pel que fa a la innovació, amb capacitat d'actuació i d'impacte global.

L'existència de coneixement, centres de recerca, capacitat d'innovació, universitats, capacitats i espais d'interrelació, connexions internes i externes, habitatge, capacitat de generar valor, ..., no esdevé suficient per a consolidar un parc del coneixement amb capacitat d'influència global, un parc del coneixement es capaç d'evidenciar la seva força de reclam de talent i recursos financers sols quant assumeix el liderat en una àrea del coneixement amb capacitat i força per esdevenir referent.

Assumir la capacitat de liderat, esdevenir referent, en una àrea de coneixement es possible si es compleixen la resta de requeriments. Avui en dia existeixen àrees de desplegament del coneixement no desplegades plenament a nivell global i que puguin recolzar-se en les capacitats empresarials i del coneixement del territori a esdevenir en Parc del Coneixement.

10.- L'impuls polític, de l'Administració, amb la finalitat d'afrontar el projecte i les activitats amb voluntat integradora, heterogènia, avançada i universal

Un pol d'innovació i dinamització econòmica i social presenta un grau de dificultat important fonamentat en tres aspectes:

- *Sorgeix d'un conjunt de realitats heterogènies disperses al llarg del territori objectiu, amb finalitats, motivacions, objectius i horitzons diversos, no exemptes de dificultats, personalismes i complicitats. El territori objecte, que ultrapassa normalment la unitat d'Administració local, s'ha de redissenyar (ordenació territorial) per dotar-lo dels elements que possibiliten la generació de valor i coneixement en un context de treballar i viure amb voluntat d'actuar globalment però influïnt globalment.*

¹ Implantar.

- *La necessitat d'esdevenir en una àrea específica un punt de referència mundial, requereix tant de la voluntat col·lectiva com dels recursos econòmics i financers que la fan possible.*
- *La necessitat, tot fugint de protagonismes a curt, d'establir un projecte a mig i llarg termini que il·lusionant a la col·lectivitat porti el parc a assolir el potencial que d'ell pot emergir.*

Per aquest motiu cal que el projecte sigui impulsat des de l'Administració, amb competències sobre la totalitat del territori, al més alt nivell. Únic camí per possibilitat que el Parc, culminant de un procés de modernització de un país, obri noves vies de progrés i benestar a les noves generacions

Sintèticament el 10 requisits poden agrupar-se en tres blocs:

- ↪ D'ordenació o planificació del territori.
- ↪ De generació i aplicació del coneixement.
- ↪ De referència específica.

La consecució simultània d'aquest requisits i disposar dels elements que garanteixin el parc funcioni simbiòticament amb tot el territori es el que possibilita la projecció universal i la consecució de progrés.

IV. POLÍTIQUES ENDEGADES EN ELS POLS D'INNOVACIÓ ANALITZATS.

les actuacions o línies bàsiques d'actuació, identificades en els pols d'innovació analitzats, es concreten en:

1. **Formació dels ciutadans**, quant als joves en una doble vessant: la primera aprendre a aprendre i la segona en el domini d'una branca del saber i la seva aplicació. Quant a la gent amb amplia experiència laboral cal centrar-se en la formació continuada que els permeti continuar aportant i generant valor i alhora evitar la discriminació tant dels sistemes productius com del progrés social i intel·lectual.
2. **Potenciar la Cultura científica** enfocada a la generació de coneixement, possibilitar la invenció, **i alhora fomentar la innovació**, fer possible que els avenços científics esdevinguin progrés social, creant els mecanismes i polítiques encaminades a la transferència dels resultats de recerca i la col·laboració entre els centres de recerca i les empreses.
3. **Recolzar la cultura emprenedora i de risc mesurat** com element cabdal per la innovació i la generació de valor, potenciant les polítiques d'incentivació fiscal, les de finançament amb criteri de capital risc i facilitant la permeabilitat i complementaritat entre empreses.
4. **Gestionant la competitivitat del territori i l'ocupació dels ciutadans**, potenciant l'eficiència de les empreses i la indústria existent i alhora identificant i vertebrant la generació de valor en àrees emergents.
5. **Endegant actuacions encaminades a arrelar en el territori el talent** i alhora a atreure el d'altres territoris. Cal fer possible que el territori esdevingui territori d'excel·lència en el context dels nodes d'innovació i invenció mundial. Element capdal per convertir-se en un territori reclam de persones, inversions, i conseqüentment de generació de valor.
6. **Esdevenir**, a nivell mundial, **referent en una àrea de coneixement**, amb la finalitat de disposar d'elements productius que generant alt valor i plusvalua i actuar com a far del territori cap el món, potenciant d'aquesta manera el conjunt de realitats del mateix
7. **Garantir la disponibilitat de les infraestructures** que permeten esdevenir una àrea hipercomunicada interna i externament tant en el que fa referència a persones i mercaderies com a dades i informacions. Xarxes de banda ampla per dades, autopistes, connexió aèria i marítima amb el món i en especial amb les àrees més desenvolupades. Infraestructures han de tenir especial cura en cohesionar la totalitat del territori evitant la fractura digital, formacional o econòmica.
8. **Planificació territorial** amb criteris d'economia del coneixement que compagina l'ús residencial i l'activitat econòmica, garantint la disponibilitat de sol, edificacions, infraestructures tecnològiques per acollir les empreses nacionals i internacionals atretes per el dinamisme i potencialitat del territori, vigilant també dels requeriments quant a habitatge dels professionals que aporten el coneixement i l'activitat dels mateixos.

9. **Foment de la cooperació empresarial**, tan per assolir la massa crítica que possibilita la competència en un mercat global i alhora incrementar l'eficiència, com per possibilitar la innovació en base a l'actuació intersectorial.
10. **Convertir la recerca i consolidació del progrés en un projecte col·lectiu** que desperta la il·lusió de tots al saber que amb ell el futur és més possible. Actuacions que s'han de plantejar des de la proactivitat, la col·laboració de tots els agents socials, l'obertura i la generositat, el no proteccionisme, la participació. Una resposta que ha de ser activa i no defensiva, oberta i no proteccionista, participativa i no dirigista. Il·lusió col·lectiva originada alhora al ésser els objectius no són sols econòmics i d'eficiència, són també socials ja que tenen per missió garantir que l'avens científic arribi a tots els nivells de l'escala social, corregint i evitant els desequilibris socials i territorials que el nou concert origina. Compartir, explicar, acceptar, ajustar, dialogar per sumar i no excloure esdevé el camí per assolir-ho.

Deu línies d'actuació que son tractades de forma conjunta i vertebrada en el si dels caracteritzadors de la Societat del Coneixement en general i en particular als aspectes relatius als models organitzacionals i de desplegament territorial, sintèticament:

➤ **Quant als models organitzacionals**²⁸:

- La importància creixent del coneixement com a factor de producció, potenciant, quant al producte, la diferenciació i la tecnologia que incorpora.
- L'increment del valor qualitatiu del treball qualificat enfront del treball no qualificat i al capital tangible²⁹. A constatar que el treballs més directament associats a l'economia de la Societat del Coneixement és caracteritzen pel fet de que el treball en si mateix aporta unes recompenses i satisfaccions que complementen la retribució econòmica.
- L'especialització dels territoris per assolir altes cotes de productivitat, derivades del factor d'escala, i rendiment de les inversions
- Els models de cooperatius intersectorials i les organitzacions nodals.

➤ **Quant al desplegament territorial.**

- Concentració en les àrees metropolitanes dels països desenvolupats la major part de les activitat productives associades al coneixement. En les metròpolis i les seves àrees s'organitza l'economia mundial, es concentren les multinacionals i les empreses de serveis especialitzats. S'agrupen els poders financers i la capacitat de compra, esdevenint elles mateixes un ampli mercat per a la innovacions, s'incrementen les facilitats per la mobilitat³⁰ (aeroport internacionals, port marítims, connexions terrestres d'alta velocitat) .

²⁸ Manuel Castell, La Era de la Informació. OECD Proceedings, Industrial Competitiveness in the Knowledge-based Economy, The New Role of Governments, París, 1997. Peter F. Druker, La Sociedad Post Capitalista. Machlup, Fritz; *Knowledge: Its creation, Distribution and Economic Significance*; Princeton University Press, 1980-84 (3 vols.)

²⁹Michael Piore, Hanna Arendt. Tres categories de treball: treball fora dels mecanismes assignatius de mercat. Treball que s'efectua per un salari amb independentment de les motivacions. Treball que per seva pròpia essència te una part de la remuneració complementària a l'econòmica.

³⁰ Saskia Sassen, La ciudad global.

- Quant a la producció basada en l'activitat industrial es produeix un doble efecte. Per un cantó la migració cap a zones allunyades, encara que estretament comunicades, de la producció^(a) amb necessitats baixes en quant a coneixement, i reagrupament en l'àmbit metropolità d'aquelles que requereixen un alt contingut d'innovació i de coneixement³¹. La descentralització cap a àrees perifèriques pot anar acompanyada del trasllat de les mateixes cap a països o zones emergents incrementant les dificultats d'aquelles si no s'afronta amb rigor la revalorització i atracció de les mateixes.

Les fortes tendències de reubicació dels elements de producció, de generació de productes, serveis i progrés científic i tècnic, produeixen uns nous requeriments quant a la planificació de l'ús del sòl, la mobilitat i el reajustant del perfil ocupacional de les persones. Una planificació que per la pròpia organització del territori afecta freqüentment a diverses administracions, com és el cas de Catalunya, comportant la necessitat de l'estructuració del territori amb criteris de xarxa de ciutats que aporten les avantatges de les grans ciutats, si comparteixen serveis i equipaments de forma complementaria, i alhora faciliten l'organització social, equilibri territorial i l'estat del benestar³².

(a) Produccions fonamentades en costos laborals baixos i tecnologia o automatització de processos.

³¹ Masahisa Fujita i Takatoshi Tabuchi, "Regional growth in postwar Japan.

³² David F. Batten, "Network Cities: Creative Urban Agglomerations for the 21st Century"

Apèndix: els pols d'innovació o parcs per al coneixement. dels parcs industrials als tecnològics.

La necessitat d'actuació coordinada en diversos fronts, potenciant les oportunitats derivades del procés de transformació de la societat industrial cap a la societat de la informació, i alhora no descuidant les realitats present que configuren el gruix d'aportació de valor i cohesió social, requereix de la coordinació global de les actuacions i alhora vertebrar-les per garantir la simbiòtica interactuació entre les realitats existents i les de nova creació, tant aquelles que complementen les existents com les que estan encaminades a potenciar les noves.

La coordinació i alhora vertebració del procés comporta noves formes d'estructurar els models organitzatius i els processos productius dels col·lectius socials i les empreses. Els instruments bàsics de la generació de valor, tal com s'ha evidenciat, s'han transformat mercès a un doble factor: el primer són els importants avenços científics i tecnològics posats a disposició dels processos productius en l'últim quart del segle XX, el segon és la transformació dels models d'interrelació i comportament humà, mercès al procés de globalització, que ha possibilitat la digitalització, les telecomunicacions i la computarització.

Com a factors cabdals del moment que ens ha tocat viure cal destacar, els avenços científics i tecnològics aplicats als processos productius tradicionals, les noves formes d'interrelació i organització en les empreses com a conseqüència del procés de globalització econòmica, el sorgiment i aparició de nous perfils professionals i nous sectors de generació de valors, la constatació del paper cabdal de la recerca científica i aplicada, la irrupció de nous canals i instruments de comunicació en les relacions humanes i el desarrelament de l'espai físic en el procés de construcció dels grups d'amistat i interessos,, sense oblidar el sistemàtic allargament de l'esperança de vida i el significatiu increment de la qualitat de la mateixa per una part de la humanitat.

La transformació de la societat industrial cap a la societat de la informació o del coneixement és quelcom més que un procés evolutiu per el qual les persones hem estat preparades, formades i entrenades. Aquesta transformació evidencia la necessitat d'un especial esforç en el període comprès entre el sorgiment del nou model i la seva consolidació. Període en el que cal reajustar les comunitats productives, científiques i socials, i alhora formar en els nous entorns i requeriments les persones, posant especial èmfasi en els joves, autèntics protagonistes de la Societat del Coneixement.

Al llarg del temps, la humanitat ha afrontat les successives etapes evolutives construint sistemes escaients a cada moment. En la construcció d'aquests sistemes el rol assumit per les Administracions fou tant pel que fa a la generació de confiança primer i d'il·lusió col·lectiva després, com per l'aportació dels recursos requerits i la construcció dels ecosistemes que garanteixen la consolidació del nou esglaió evolutiu.

En aquesta línia els diversos col·lectius humans construïren per iniciativa, o amb el suport, de les seves Administracions els *parcs industrials*, en els anys 60 i 70, amb la finalitat de potenciar o crear el teixit industrial que va permetre assolir alts nivells de valor mitjançant els processos industrials. Bascament la construcció dels parcs industrials consistia en preparar sòl, garantir les fons energètiques i la les infraestructures de comunicació requerides. Polítiques fiscals i legislació adequada actuaven com reclam.

La creixent importància de les aplicacions associades a les TIC i l'automatització de processos associats, la recerca aplicada i la interrelació amb els centres de recerca, per fomentar els processos creatius, impulsaren la creació de *parcs tecnològics* al llarg dels 70 i 80 avançant en el camí obert per els parcs industrials. Els parcs tecnològics addicionalment a sòl, fons energètiques, infraestructures de comunicació i polítiques fiscals i legislació escaient, es dotaven d'instal·lacions, d'ús individual o compartit, plenament equipades amb tot tipus de serveis per acollir a empreses de generació de serveis i de productes basats en les TIC, alhora es disposava d'estructura per projectar el parc i fomentar la cooperació entre les empreses. En els parcs industrials l'objectiu era atraure indústria, en els tecnològics l'objectiu eren les empreses, consolidades o emergents, del sector de serveis i les indústries de productes en base a les TIC.

Parcs industrials primer i tecnològics després, han desenvolupat, i desenvolupen, un paper clau en el procés evolutiu de les col·lectivitats. Ara bé, les noves possibilitats derivades dels avenços científics, els requeriments associats a la globalització econòmica, els sorgiment d'estructures supranacionals cada cop més fortes, el trencament dels paradigmes que han regit la cultura i les interrelacions humanes. En definitiva, tot allò que configura la Societat de la Informació, aconsella impulsar la creació d'un nou instrument esperonador d'aquesta nova etapa evolutiva: Els Parcs del Coneixement, un parc en línia dels parcs industrials i tecnològics però on la matèria prima en aquest cas és "el coneixement", quelcom innat i diferencial de les persones.

Els parcs del coneixement, o pols d'innovació, incorporen els conceptes dels parcs tecnològics però addicionalment contempen les vessants següents:

- ✚ Es presta especial atenció a les iniciatives emprenedores en àrees emergents posant recursos, instal·lacions, infraestructures i polítiques per fomentar el sorgiment d'iniciatives que en el transcurs dels temps podran esdevenir empreses. Es fonamenta el sorgiment d'empreses a l'ombra dels centres de recerca i les universitats.
- ✚ Es disposa de sòl i instal·lacions, plenament equipades, disponibles per l'ús immediat, a disposició d'empreses que volen instal·lar-se en el Parc atretes pel seu dinamisme.
- ✚ S'habiliten espais d'oci i lleure i alhora hi ha disponibilitat d'habitatge, temporal o permanent especialment destinat als emprenedors i als treballadors de les iniciatives atretes. Un espai que fomenta les xarxes de relació informal entre els professionals incrementant el dinamisme i la cooperació professional i empresarial. Fer possible que els projectes professionals i personals esdevinguin simbiòtics.
- ✚ S'articula i es construeixen elements que possibiliten que el territori treballi per esdevenir, complementant les realitats existents, referència a nivell global en almenys una àrea de desenvolupament o aplicació del coneixement.

Dos àrees són cabdals en els propers anys en la Societat del Coneixement: La salut (biotecnologia, medicina computeritzada i telemedicina, autodiagnòstic assistit per ordinador, etc.), i els continguts digital adreçats a la formació i l'experimentació bàsica, (ocupacional i formació continuada), la cultura i el lleure.

- ✚ Es constitueixen organismes per garantir i fonamentar la cooperació del Sistema Universitari i dels centres de recerca amb les empreses, i alhora els de projecció internacional i garantia del desenvolupament de tot el territori que acull al parc, creant nodes d'extensió del parc a diversos punts del territori.
- ✚ Es dota el territori de l'impuls polític requerit per assolir els reptes i objectius establerts: s'adequa i s'ajusten els marcs jurídics i les administracions adopten el rol d'esperonadors de la demanda i de punt de referència quant als models i processos de la societat del coneixement.

En definitiva possibilitar la creació del gresol escaient per consolidar una posició capdavantera en el concert mundial en la Societat del Coneixement.

La finalitat dels Parcs per al Coneixement

L'objectiu bàsic d'un Parc del Coneixement és potenciar el procés de consolidació de la Societat de la Informació tant en el seus components de generació de valor mitjançant centres de recerca i empreses, (nodes productius o de coneixement interactuants), com en els relatius als aspectes culturals, interrelacionals i lúdics. Esdevé un instrument que facilita la integració de les polítiques, iniciatives i actuacions encaminades a implantar els requeriments associats a les línies d'actuació preferencial per impulsar l'economia del coneixement.

Conseqüentment possibilita afrontar els quatre grans reptes actuals en que s'afronta les societats més prosperes: L'Educació dels seus ciutadans i en especials els mes joves, l'ajustament dels elements productius als nous models organitzacionals en xarxa, la integració en les xarxes de coneixements i innovació mundial com un node de generació de valor qualificat, i l'establiment de polítiques encaminades a preservar la qualitat de vida i el benestar dels ciutadans.

La posta en marxa de les polítiques a les que el Parc del Coneixement serveis s'han d'inscriure, i aquest és un aspecte cabdal, en un context universal de centres, àrees o països d'excel·lència amb la finalitat d'atraure cap a ell l'atenció de la comunitat econòmica i científica mundial, actuant com a pol d'atracció de recursos humans, tecnològics i econòmics de tal manera que esdevinguin motor de progrés, de generació de valor i benestar. Sols d'aquesta manera totes les realitats existents en el territori es veuran plenament enriquides i potenciades pel impuls que les iniciatives endegades aporten.

Així dons sintèticament la missió dels Parcs del coneixement o pols d'innovació és:

- Fer que les peces actuals actuïn simbiòticament aprofitant les inèrcies de la coordinació, la interrelació, la informació i la proximitat física i telemàtica, projectant-se en el món i assumint capacitat de presència internacionals.
- Possibilitar el sorgiment de noves iniciatives, especialment les associades a coneixements emergents, la instal·lació d'empreses i institucions capdavanteres pel que representa d'inserció en un col·lectiu humà i tecnològic avançat, i esdevenir un punt de referència en quant a la societat de la Informació en general i en alguns temes específics en particular.
- Ser reclam i pol d'atracció de recursos humans i econòmics, nacionals i multinacionals, pel fet de concentrar capacitats i potencialitats: treball, rendibilitat, sòl, coneixement, habitatge, qualitat de vida, progrés.

Les iniciatives esperonades i coordinades des del Parc actuen com aglutinador d'una societat jove, dinàmica, avançada i preparada que, sens dubte, permet assolir noves fites en l'economia i indústria del coneixement.

Annex-4 (Caracterització de l'entorn i mapes conceptuals dels continguts dels àmbits) ©. Document aprovat Assembla ordinària del Cercle abril 2003

L'activitat dels àmbits s'enquadra en el context de la Societat del Coneixement, una nova etapa evolutiva de la humanitat que sintèticament **l'entorn** es caracteritza per:

- ↪ Un nom **Globalitzat**, que comporta: Interdependència, contagi interzonal, uniformització quant a característiques dels cicles econòmics, desequilibris estructurals macro i micro quant a costos i possibilitats de desenvolupament, deslocalització etc.. Un conjunt d'evidències que requereixen: Organitzacions amb capacitat d'actuació 'no local', exigència de 'massa crítica'.
- ↪ **L'especialització regional** d'àmbit continental o planetari, fet que condiona la qualitat de vida, en la mesura que aquesta va lligada als processos de generació de valor i plusvàlues associades a especialització i capacitació de l'àrea geogràfica.
- ↪ **L'estructura social** quant a capacitat econòmica, socio-cultural i tecno-científica, que **condiona** la tipologia dels **processos de generació de valor**. En aquesta línia s'evidencien els trets d'organització relatius a l'economia agrària, l'economia industrial bàsica, i l'economia del Coneixement
- ↪ **Concentració de la capacitat de presa de decisió**, circuits que es desenvolupen paral·lelament als establerts pels estats, el que obliga a disposar de polítiques encaminades a potenciar, vetllar, captar, fomentar, arrelar, nodes o centres de presa de decisió amb capacitat d'influència planetària.
- ↪ **Concentració de la producció del coneixements** en àrees específiques al llarg del planeta, a través de la xarxa de pols d'innovació. Disposar de caracterització referent d'àmbit 'no local' i atracció de talent esdevé essencial, igual que convertir-se en àrea d'innovació referent per incorporar-se a la xarxa d'innovació.
- ↪ **Potencialitats empresarials condicionades** a les característiques del **territori** i les capacitats interrelació amb xarxa, establir mecanismes i procediments encaminats a cooperar per competir, són claus per el desenvolupament.

Un entorn on el **agents**, actors, desenvolupen l'activitat basant-la en l'aplicació intensiva dels 'sabers', i en el qual l'autèntic diferenciador és el capital humà, el seu grau de coneixements i aplicabilitat dels mateixos, l'actitud i aptitud enfront del treball heterogeni i en xarxa, un capital que en la societat del coneixement ultrapassa el valor dels 'capitals' i recursos que fins caracteritzaven la societat industrial.

És, per tant, essencial comprendre i aprendre que en la societat del coneixement i la seva economia el factor clau de producció que abans eren les primeres matèries, el capital financer i/o la tecnologia passa a ser el coneixement. Aquest fet obliga a considerar tant el paper de l'entorn com el de la persona i fer girar l'estratègia de la producció i de l'organització en aquest. En definitiva caminar cap aquella dita de fer de cada individu el seu propi empresari en el seu sentit més positiu.

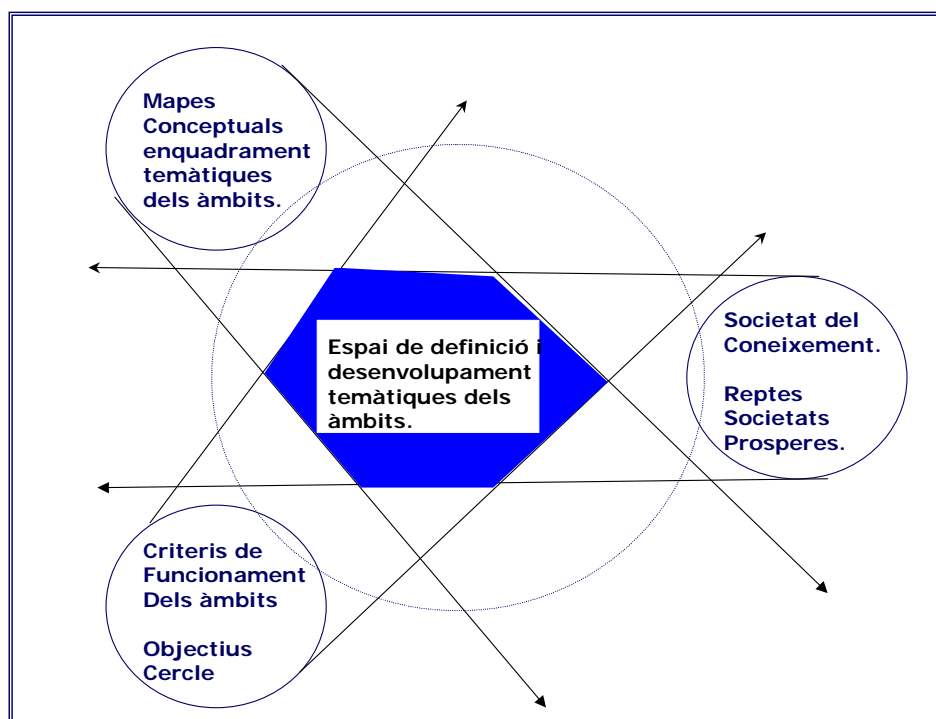
Les dimensions d'aquest paper central del coneixement configuren un nou escenari en el que en termes organitzacionals alteren fortament els processos de producció i organització en relació al paper de la persona i que requereixen bàsicament:

© Cercle per al Coneixement. Secretaria general. Abril 2003.

- El principi formatiu i del aprenentatge com a funció de la producció.
- La imprescindibilitat del treball en equip per a les tasques complexes fonamentat en la interrelació dels coneixements i la seva gestió.
- La centralitat del capital intel·lectual en la gestió de les organitzacions i la consideració específica dels sistemes de reconeixement i incentivació professionals, més enllà dels drets laborals reconeguts.
- L'orientació a la resolució de problemes i enfocament a resultats de qualsevol model d'organització (problem-solving focused) esdevé el paradigma de fer compatible l'eficàcia, l'efectivitat i l'eficiència (valors per a tota organització) amb la qualitat de vida i desenvolupament professionals de cadascú.

Tot un conjunt de fets, (entorn i agents), que determinen els diagrames conceptuals on s'enquadra l'activitat de cadascun dels àmbits, mapes on es mostren gràficament els conceptes que ajuden a identificar els temes específics a tractar per l'àmbit, (desenvolupats en el

document de referència i d'enfocament del mateix), assumint compromís i voluntat de lideratge social, tot garantint alhora la sintonia amb els objectius del Cercle i la màxima complementaritat entre els diversos treballs desenvolupats pels àmbits.

Quant a l'anàlisi de les diverses temàtiques possibles del àmbits s'emmarquen en un espai conceptual delimitat per 3 components: Els mapes Conceptuals enquadrament temàtic dels àmbits, els elements que caracteritzen la Societat del Coneixement i els reptes de les Societats prosperes³³, i el tercer, els criteris de funcionament dels àmbits i objectius del Cercle.

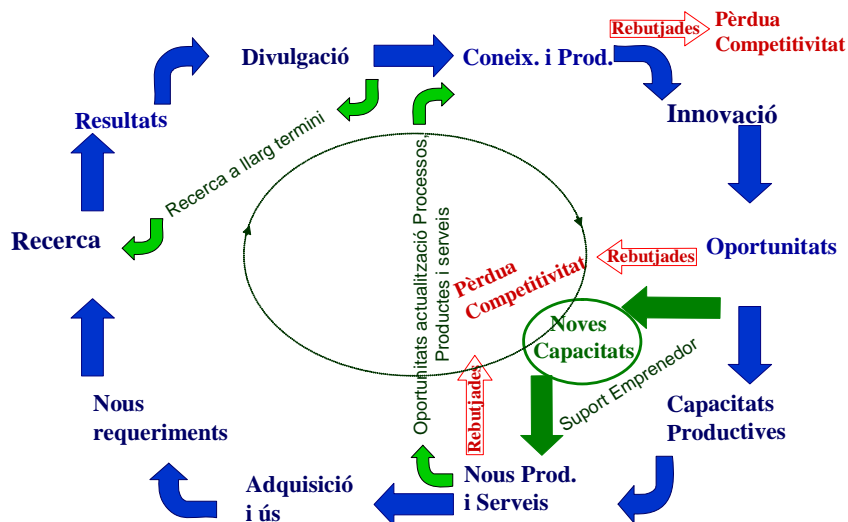
³³ Del document "La Societat del Coneixement: Una oportunitat per Catalunya", publicat pel Cercle a la tardor de 2002.

Àmbit de Ciència, Tecnologia i Disseny.

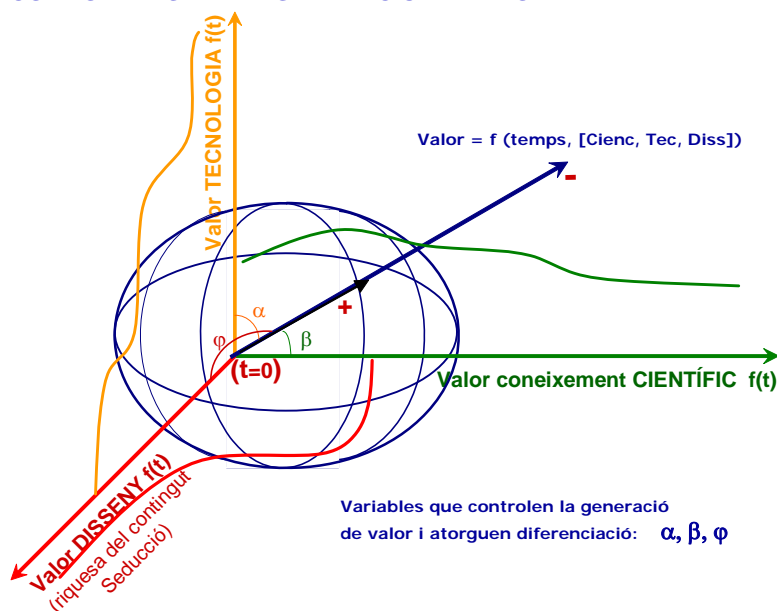
La seva activitat se centra en el debat tot identificant i efectuant propostes per possibilitar obtenir la màxima simbiosi entre els tres elements determinats de la generació de valor: Ciència, tecnologia i disseny, conseqüentment de progrés i benestar, enquadrant-les en la totalitat del cicle de generació de valor. En aquest línia la cooperació entre la Universitat, els

Cicle de Generació de Valor

centres de recerca, les emprenedors, els laboratoris d'homologació , i les empreses esdevé crucial.

ELS COMPONENTS DE LA GENERACIÓ DE VALOR.

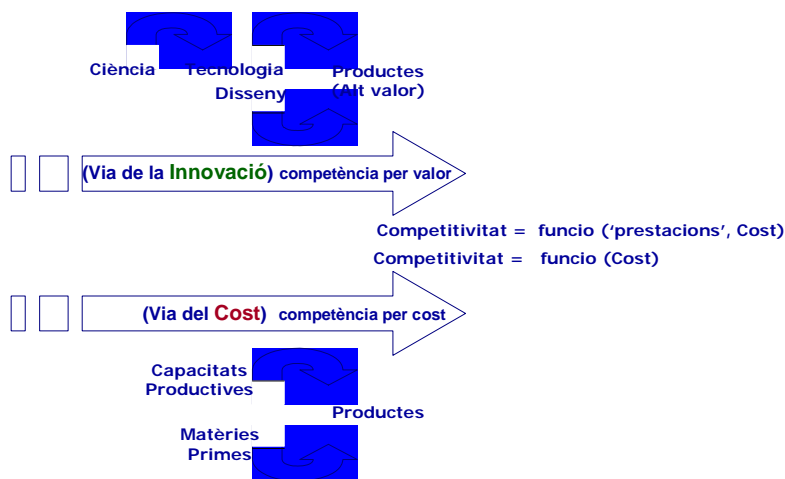

Àmbit d'empreses.

La Societat del coneixement desenvolupada en el si de les societats prosperes comporta assolir la competitivitat i dinamisme de l'economia en base als processos de més generació de valor i fonamentar la competitivitat en la innovació. En aquesta línia les empreses de les economies capdavanteres han d'assumir, sense perjudici que la sostenibilitat requereix a la vegada el

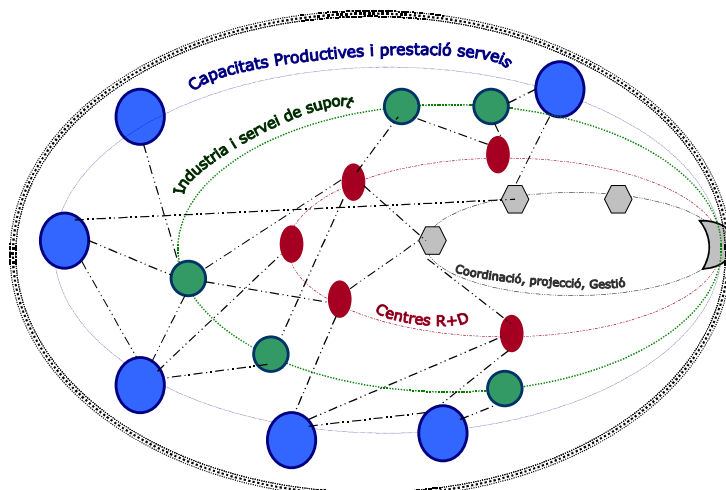
Vies per la competitivitat

control dels costos, que de los dos vies possibles: cost o innovació l'aposta és la de la innovació.

Tanmateix una activitat desenvolupada en un sistema interrelacionat que requereix de models

Organització en Xarxa: Cooperar per Competir.

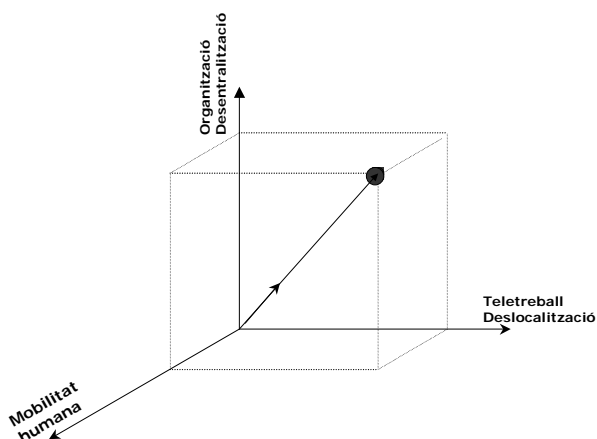
en xarxa per garantir la cooperació requerida per poder competir: Generar debat, tot efectuant propostes, i crear actituds per avançar en aquest línia són els reptes en els que l'àmbit enquadra la seva activitat.

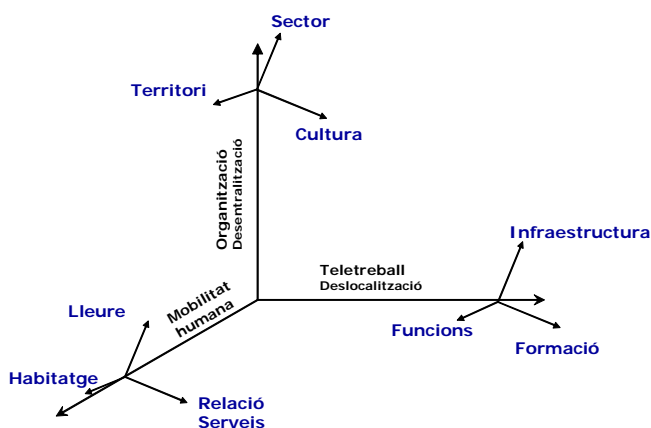
Qualitat de vida i benestar

La Qualitat de Vida i Benestar, en un món universal i complex, comporta no solament l'adaptació sinó donar un sentit a la mateixa, de tal manera que permeti generar benestar més enllà de la prosperitat. Els elements principals detectats que es relacionen amb la qualitat de vida i el benestar de les persones en la societat del coneixement són: Com i on viu, Que sap fer i que vol fer, i, a on es fa, elements enquadrats, en cada període de temps, en un espai tridimensional delimitat per l'organització/descentralització, teletreball/deslocalització, i mobilitat humana.

Cadascun d'aquest tres vectors depenent alhora de tres variables:

De tal manera que més enllà dels aspectes relatius a les característiques fisiològiques i psíquiques de cada persona, la qualitat de vida s'enquadra en un espai determinat per 9

variables vectorials, de tal manera que:

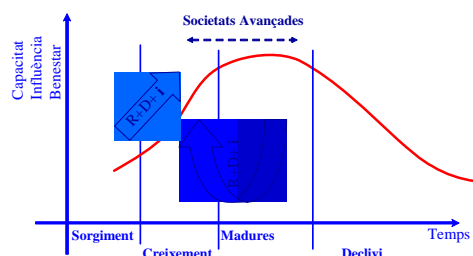
- Qualitat de Vida = f { (Sector, cultura, territori), (Infraestructures, formació, Funcions), (Lleure, habitatge, serveis) }

Formació i Cultura.

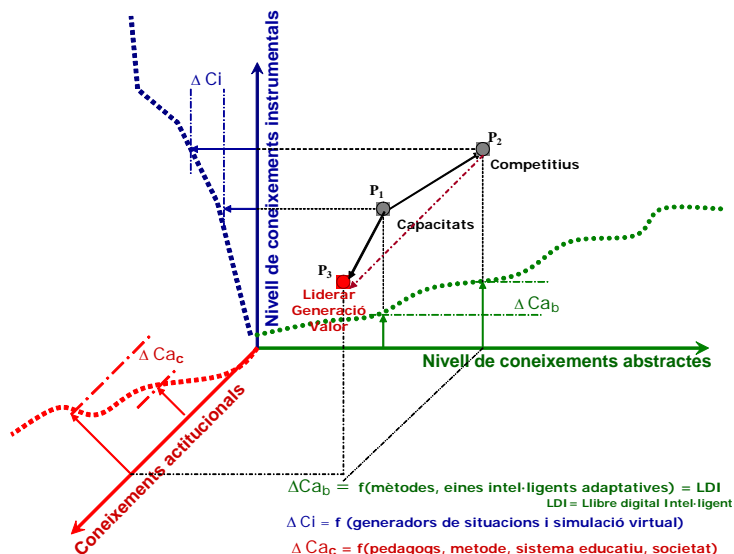
La consolidació de les societats es fonamenta en aplicar els coneixements, domini de la ciència i la tecnologia, que permeten transformar i dominar l'entorn amb criteris de sostenibilitat, preservació i respecte. Mantenir un alt nivell de benestar és assumir plenament el repte de la recerca i la innovació, possibilitant que l'avenç social es fonamenta amb el progrés científic. Amb l'assumpció que el capital humà és l'autèntic valor que marca la diferència entre

R + D + i en les Societats Referents

col·lectius i possibilita la Societat del Coneixement.

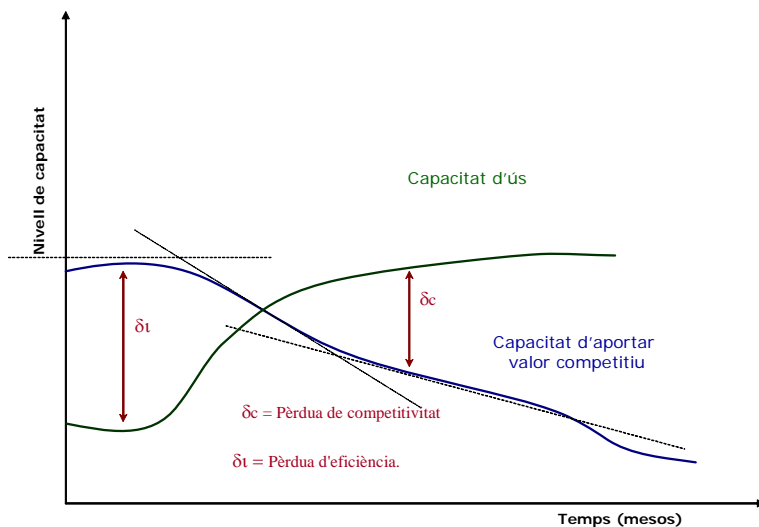
La formació i l'educació dels ciutadans, "adquirir la capacitat intel·lectual que possibilita aprendre a aprendre al llarg de tota la vida", comporta d'accelerar i avançar en el temps el grau d'adquisició de coneixements abstractes simbiòticament amb la seva aplicació i experimentació instrumental, fent possible que "L'experiència, com a informació assimilada i contrastada, s'adquireixi sense el transcurs natural del temps". Dotar a cada persona, amb el màxim nivell de coneixements que les capacitats pròpies possibiliten, és el desafiament. Coneixements que només progressen i permeten el desenvolupament personal i el progrés col·lectiu si es complementem amb l'adquisició dels coneixements actitudinals que possibiliten el treball en equips multidisciplinar en un entorn global i heterogeni.

Infraestructures.

Les infraestructures són el pilar de la Societat del Coneixement, tant aquelles destinades a possibilitar la integració d'un territori en el món global, com les destinades a la connectivitat i mobilitat interna del territori. Infraestructures adreçades a les persones i els productes i infraestructures que possibiliten la innovació, la competitivitat la transmissió d'informació i divulgació del coneixement. L'àmbit infraestructures les considera com un tot, posant especial èmfasi en un doble aspecte. El primer fa referència a la capacitat d'ús en concordança amb la capacitat d'aportar competitivitat i progrés.

Enquadrant-les en l'evolució temporal quant a cost, valor, confiança i disponibilitat, intentant enquadrar-les fonamentalment en els períodes d'innovació o de màxima aportació de valor i el període estratègic íntimament lligat a disposar de tecnologia i infraestructures pròpies.

